

Zhodnocení podnikatelského prostředí v Královéhradeckém kraji

Diplomová práce

Studijní program: N6202 – Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6202T086 – Regionální studia

Autor práce: **Bc. Petra Kvítková**

Vedoucí práce: Ing. Karina Benetti, Ph.D.

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Petra Kvítková**
Osobní číslo: **E13000332**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Regionální studia**
Název tématu: **Zhodnocení podnikatelského prostředí v Královéhradeckém kraji**
Zadávající katedra: **Katedra ekonomické statistiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Teze diplomové práce
2. Vymezení regionu a podnikatelského prostředí
3. Vícekriteriální analýza
4. Definice kvality podnikatelského prostředí - definice lokalizačních faktorů
5. Komparativní analýza podnikatelského prostředí vybraného regionu
6. Zhodnocení přínosu diplomové práce

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **65 normostran**

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Elektronická databáze článků ProQuest (knihovna.tul.cz).

FOTR, J., L. ŠVECOVÁ, J. DĚDINA, et al. Manažerské rozhodování. Postupy, metody a nástroje. Praha: Ekopress, 2006. ISBN 80-86929-15-9.

HINDLS, R., S. HRONOVÁ a J. SEGER. Statistika pro ekonomy. 3. vyd. Praha: Professional Publishing, 2003. ISBN 80-86419-34-7.

KEW, J. a J. STREDWICK. Business environment: managing in a strategic context. 2nd ed. London: Chartered Inst. of Personnel and Development, 2005. ISBN 18-439-8079-7.

PETŘÍČEK, V. Vývoj podnikatelského prostředí v České republice. Praha: CORONA, 2006. ISBN 80-9033663-6-1.

SYNEK, M., et al. Podniková ekonomika. 3. vyd. Praha: C. H. BECK, 2002. ISBN 80-7179-736-7.

VITURKA, M., et al. Kvalita podnikatelského prostředí, regionální konkurenceschopnost a strategie regionálního rozvoje České republiky. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3638-9.

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Karina Benetti, Ph.D.

Katedra ekonomické statistiky

Konzultant diplomové práce:

Ing. Miroslav Gebas

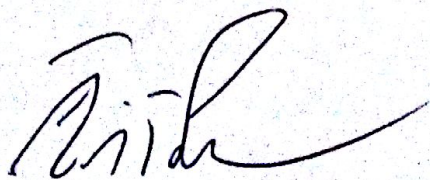
podnikatel

Datum zadání diplomové práce:

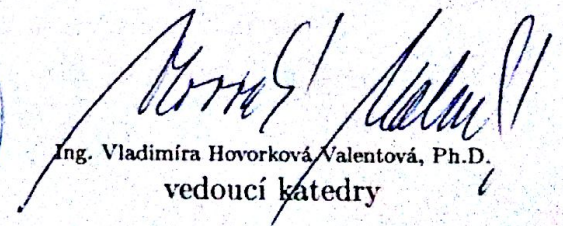
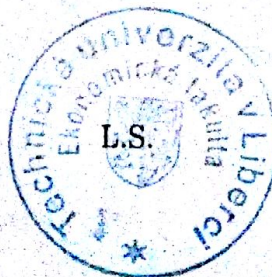
30. října 2015

Termín odevzdání diplomové práce:

31. května 2017

doc. Ing. Miroslav Žižka, Ph.D.
děkan

Ing. Vladimíra Hovorková Valentová, Ph.D.
vedoucí katedry

V Liberci dne 30. října 2015

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé diplomové práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum:

Podpis:

Anotace

Diplomová práce zkoumá podnikatelské prostředí Královéhradeckého a Pardubického kraje. Hlavním cílem je zhodnocení kvality podnikatelského prostředí obou krajů a jejich následná komparace na základě analýzy vybraných faktorů. Práce je rozdělena na šest částí. První se zabývá teorií podnikatelského prostředí, druhá teorií hodnocení variant rozhodování, třetí teoretickou stránkou a popisem vybraných krajů, čtvrtá lokalizačními faktory krajů, které ovlivňují kvalitu podnikatelského prostředí. Těchto faktorů je 6. Konkrétně to jsou faktory: obchodní, pracovní, infrastrukturní, lokální, cenové a environmentální. V rámci diplomové práce je provedeno porovnání krajů pomocí uvedených faktorů. V páté části je provedena vícekriteriální analýza pro environmentální faktor. V šesté části je výstup diplomové práce, tedy závěrečné zhodnocení a komparace obou krajů. Poslední sedmá část je popisem kraje s kvalitnějším podnikatelským prostředím z obou sledovaných a rozbor jeho strategických dokumentů. Poslední dvě kapitoly slouží k orientaci podnikatelským subjektům, rozhodujících se začít podnikat, nebo investovat v této lokalitě České republiky.

Klíčová slova

analýza, kraj, lokalizační faktory, podnik, podnikatelské prostředí

Annotation

The diploma thesis examines the business environment of Královéhradecký and Pardubický regions. The main goal is evaluating the quality of the business environment of both regions and making the comparison based on the analysis of selected factors. The thesis are divided in seven parts. The first one is focused on the business environment, the second one is concerned with theory of evaluating of decision making choices, the third part describes theoretically the chosen regions, the fourth one describes the localization factors of regions, which affect the quality of business environment in the regions. There are 6 of these factors: business factor, labour factor, infrastructural factor, local factor, price factor and environmental factor. In this thesis, there is done a comparison of regions based on the mentioned factors. The fifth part is determined to the more criterion analysis of environmental factor. The sixth part is the output of the thesis, the final evaluating and comparison of both regions. The last seventh part is decription of the region with better quality business environment out of the two mentioned and the analysis of theirs strategic documents. The last two parts are dedicated to better orientation of their companies and entrepreneurs, who would decide to start business, or invest in this part of Czech Republic.

Key Words

analysis, region, localization factors, enterprise, business environment

Obsah

Seznam zkratk.....	10
Seznam tabulek.....	11
Seznam obrázků.....	13
Úvod.....	14
1. Podnikatelské prostředí.....	16
1.1 Teorie kvality podnikatelského prostředí.....	18
1.2 Hodnocení kvality podnikatelského prostředí.....	19
2. Hodnocení variant rozhodování.....	25
• Jednoduché heuristické přístupy.....	25
• Převodní můstky.....	25
• Metody vícekriteriálního hodnocení.....	26
- Metody stanovení vah kritérií.....	26
- Metody vícekriteriálního hodnocení variant.....	29
• Kompenzační metoda.....	31
3. Kraj.....	32
3.1 Charakteristika krajů.....	33
4. Lokalizační faktory krajů.....	36
4.1 Obchodní faktory.....	36
4.2 Pracovní faktory.....	43
4.3 Infrastrukturní faktory.....	45
4.4 Lokální faktory.....	48
4.5 Cenové faktory.....	51
4.6 Environmentální faktory.....	56
5. Vícekriteriální analýza environmentálních faktorů.....	62
6. Zhodnocení komparace podnikatelských prostředí v HKK a PAK.....	69
7. Strategické dokumenty HK.....	71
7.1 Hradec Králové.....	71
7.1.1 Statutární město a jeho vedení.....	72
7.1.2 ORP Hradec Králové.....	72
7.2 Strategický plán rozvoje města Hradec Králové do roku 2030.....	72
7.2.1 Principy, východiska a metoda aktualizace strategie.....	72
7.2.2 Celková vize.....	74

7.2.3 Vymezení klíčových oblastí	74
7.2.4 Strategie klíčových oblastí	76
7.2.5 Implementace	76
7.2.6 Soulad strategie s dalšími rozvojovými dokumenty	76
Vazba na územní plán.....	76
7.3 Územní plán	77
7.4 Integrovaný plán rozvoje města Hradec Králové	78
7.4.1 Vize a cíle IPRM HK	78
7.4.2 Partnerství a zapojení veřejnosti při tvorbě IPRM	79
Závěr	80
Seznam použité literatury	82
Seznam příloh	87

Seznam zkratek

CSCOM	Česká společnost certifikovaných odhadců majetku
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
HKK	Královéhradecký kraj
HDP	Hrubý domácí produkt
CHKO	Chráněná krajinná oblast
IPRM	Integrovaný plán rozvoje města
KPP	Kvalita podnikatelského prostředí
KRNAP	Krkonošský národní park
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OKEČ	Odvětvové klasifikace ekonomických činností
OPŽP	Operační program Životní prostředí
ORP	Obec s rozšířenou působností
PAK	Pardubický kraj
REZZO	Registr zdrojů znečištění ovzduší
SPM	Strategický plán města
TUL	Technická univerzita v Liberci
ÚPM	Územní plán města

Seznam tabulek

Tabulka 1 Faktory KPP a jejich významové váhy	20
Tabulka 2 Stručná charakteristika HKK.....	34
Tabulka 3 Stručná charakteristika PAK	35
Tabulka 4 HDP a HDP na obyvatele v HKK k 31. 12. 2013	36
Tabulka 5 HDP a HDP na obyvatele v PAK k 31. 12. 2013	37
Tabulka 6 Ekonomické subjekty podle počtu zaměstnanců v HKK a PAK v roce 2013....	37
Tabulka 7 Charakteristika firem z TOP 100 žebříčku Štiky českého byznysu, 2011	38
Tabulka 8 Největší firmy v PAK v roce 2011	39
Tabulka 9 Firmy v PAK podle počtu zaměstnanců v roce 2011	39
Tabulka 10 Největší firmy v HKK v roce 2011	40
Tabulka 11 Největší zaměstnavatelé v HKK s více než 1000 zaměstnanci	41
Tabulka 12 Podíl zahraničních subjektů na celkovém počtu ekonomických subjektů ve vybraných krajích k 31. 12. 2013	41
Tabulka 13 Ekonomická aktivita obyvatel v tisících k 31. 12. 2013.....	43
Tabulka 14 Podíl nezaměstnaných osob v roce 2013.....	44
Tabulka 15 Vzdělání obyvatel v tisících k 31. 12. 2013	44
Tabulka 16 Počet ekonomických subjektů podle právních forem na 1000 obyvatel k 31. 12. 2013	45
Tabulka 17 Kritérium kvality silnic v krajích k 31. 12. 2013	46
Tabulka 18 Provozní délka železničních tratí k 31. 12. 2013.....	46
Tabulka 19 Použití informačních a komunikačních technologi k 31. 12. 2013	47
Tabulka 20 Průmyslové zóny v HKK, 2015.....	49
Tabulka 21 Průmyslové zóny v PAK, 2015	49
Tabulka 22 Počet škol v roce 2013.....	50
Tabulka 23 Příjmy kraje, obcí a dobrovolných svazů obcí v krajích v mil. Kč k 31. 12. 2013	51
Tabulka 24 Průměrná hrubá měsíční mzda v Kč za rok 2012 v Kč	52
Tabulka 25 Cena převážně průmyslové nebo zemědělské zástavby v Kč/m ² v HKK v rozmezí let 2006-2014	54

Tabulka 26 Cena převážně průmyslové nebo zemědělské zástavby v Kč/m ² v PAK v rozmezí let 2004-2015	55
Tabulka 27 Ceny pronájmu nebytových prostor v krajích v roce 2015	55
Tabulka 28 Kapacita a návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení k 31. 12. 2013	56
Tabulka 29 Urbanistická atraktivita území.....	57
Tabulka 30 Přírodní atraktivita území, 2015	58
Tabulka 31 Emise základních znečišťujících látek do ovzduší REZZO 1-4 v roce 2013...	59
Tabulka 32 Největší stacionární bodově sledované zdroje emisí, REZZO 1 a 2	61
Tabulka 33 Faktor urbanistické a přírodní atraktivity území	66
Tabulka 34 Informace o kvalitě ovzduší v HKK.....	67
Tabulka 35 Informace o kvalitě ovzduší v PAK	68
Tabulka 36 Faktor environmentální kvality území.....	68
Tabulka 37 Přehled partnerů IPRM Hradec Králové	79

Seznam obrázků

Obrázek 1: Přehled metod pro stanovení vah kritérií	26
Obrázek 2: Metody vícekritériálního hodnocení variant vedoucí k převodu na bezrozměrné vyjádření	29
Obrázek 3 Kraje ČR	32
Obrázek 4 Povrch HKK.....	33
Obrázek 5 Povrch PAK	34
Obrázek 6 Počet subjektů poskytující podpůrné služby	42
Obrázek 7 Okresy a významné města HKK.....	53
Obrázek 8 Okresy a významné města PAK.....	54
Obrázek 9 Obecné emisní limity	61
Obrázek 10 Zvolené váhy.....	65
Obrázek 11 Legenda ke kvalitě ovzduší.....	67
Obrázek 12: Struktura strategického plánu	73

Úvod

Téma diplomové práce Zhodnocení podnikatelského prostředí v Královéhradeckém kraji (dále jen HKK) bylo zvoleno na základě absence ucelených informací napomáhajících při rozhodování ekonomických subjektů o zvolení místě působení. Narůstající otázky k podnikatelskému prostředí v kraji byly impulzem k zamyšlení, prozkoumání dané problematiky hlouběji a sepsání této práce. K tomu posloužily knižní i internetové rešerše. Na internetových stránkách se vyskytuje mnoho prací s klíčovým spojením „podnikatelské prostředí“. Tyto práce, často bakalářské a diplomové, řeší ostatní regiony, kraje i obce, avšak nikde nebyl nalezen klíčový dokument/práce, která by vycházela od samého počátku tvorby. S ohledem na výsledky rešerší odborné literatury byl nalezen pouze knižní zdroj od pana Milana Víturky, který se nazývá Kvalita podnikatelského prostředí, regionální konkurenceschopnost a strategie regionálního rozvoje České republiky vydaného v roce 2010. Nutno dodat, že další publikace z tohoto zdroje vycházejí, proto je nelze brát jako klíčové pro tuto práci.

HKK je mi velmi blízký, jelikož z něho pocházím a stále zde s rodiči i žiji. Vypracování však bylo objektivní na základě vlastního výzkumu pomocí ověřitelných informací.

Počátečním plánem bylo pouze zmapovat podnikatelské prostředí HKK. Po jisté době ale vznikla myšlenka na komparaci tohoto kraje s jiným. Tím druhým krajem se stal kraj pardubický (dále jen PAK). Prvním důvodem byla dlouhověká rivalita krajských měst. U občanů Hradce Králové (dále jen HK), ale i Pardubic, převažují názory, že právě jejich město je lepší než to druhé. A protože se tento názor přenáší i na krajskou úroveň, byl vybrán právě PAK. Druhým důvodem bylo umístění a rozloha krajů. Oba dva kraje si jsou rozlohou velmi podobné a navíc spolu sousedí. Právě z těchto důvodů může být pro podnikatele složité zvolit si své konkrétní místo působení, pokud míří do Východních Čech.

Hlavním cílem diplomové práce je zhodnocení kvality podnikatelského prostředí (dále jen KPP) v HKK v komparaci s PAK pomocí analýzy vybraných faktorů pro potřeby podnikatelských subjektů, rozhodujících se, kam chtějí svoji činnost orientovat. Hlavní cíl práce bude naplněn pomocí splnění šesti dílčích cílů.

Díličními cíly bude určení konkrétních hodnot jednotlivých faktorů a zhodnocení výsledků komparativní analýzy jednotlivých faktorů, jejichž hodnoty budou určeny pomocí metody vícekriteriálního rozhodování. Ty byly vybrány na základě rešerší. Stěžejní byla publikace od pana Milana Víturky. Mezi tyto faktory patří obchodní, pracovní, infrastrukturní, lokální, cenové a environmentální faktory dělené dále na další dílčí pod faktory. V práci je tedy podrobně popsáno celkem 16 faktorů v 6 skupinách.

U faktoru obchodního se budou sledovat dílčí faktory blízkosti trhů, koncentrace významných firem, přítomnost zahraničních firem a úroveň podpůrných služeb.

U faktoru pracovního se bude sledovat dostupnost pracovních sil, kvalita pracovních sil a flexibilita pracovních sil.

Třetím sledovaným bude faktor infrastrukturní. Zde byla sledována kvalita silnic a železnic, informačních a telekomunikačních technologií a blízkost letišť.

Mezi lokální faktory patří úroveň podnikatelské a znalostní báze a asistence veřejné správy.

Předposledním bude faktor cenový, který zahrnuje cenu práce a ceny nemovitostí.

A na úplný konec bude zachycen i faktor environmentální, pod který spadají urbanistické a přírodní atraktivita území a environmentální kvalita území.

S ohledem na rozsah práce a neobjektivní stanovování hodnot vah, bude v práci provedena pouze jedna vícekriteriální analýza. Jako hodnocený faktor byl s ohledem na sledované oblasti Evropské unie (dále jen EU), konkrétně Operační program Životní prostředí (dále jen OPŽP), zvolen faktor environmentální.

Na úplný závěr bude vypracovaný přehled strategických dokumentů tomu krajskému městu, které vyjde v komparaci lépe. Tato část poslouží podnikatelům k lepší orientaci v těchto dokumentech a pomůže v rozhodování, kam umístit místo podnikání, nebo investici.

1. Podnikatelské prostředí

Podle definice je podnikatelské prostředí „*souhrn faktorů ekonomického, politického, právního, technologického, sociálního a kulturního charakteru, které mají dopad na kvalitu podmínek, v nichž podnikatelské subjekty rozvíjejí svoje aktivity, a podstatným způsobem ovlivňují jejich konkurenceschopnost, výkonnost, růstový potenciál a determinují atraktivitu dané země pro zahraniční investory.*“ [1 s.167]

Základní složkou podnikatelského prostředí je podnik s cílem maximalizace zisku. Z obchodního zákoníku je podnik definován jako soubor hmotných, osobních a nehmotných složek podnikání. Působení okolí je nesmírně důležité pro úspěšné formování podniku. Okolí působí na podnik velmi silně, což v opačném případě existuje jen v omezené míře. Z toho důvodu je pro podnik velmi důležitá právě znalost podnikatelského prostředí, do kterého podnik vstupuje. K jednotlivým prvkům, které působí na okolí podniku, patří prvky geografické, sociální, politické a právní, ekonomické, ekologické, technologické, etické a kulturně historické. [2]

Geografické okolí nám předurčuje logistiku podniku a sděluje, zda je dané místo pro podnikání vhodné či nikoli.

Díky sociálnímu okolí by podnik neměl sledovat jen ekonomické zájmy, ale měl by být i sociálně prospěšný svému okolí.

Ovlivňování podniku „velkou“ (politické strany, koalice, opozice, atd.), či „malou“ (komunální politika) politikou bývá obsaženo v politice okolí.

Politické okolí je regulováno právním okolím. Nejdůležitější podmínky nalezneme v obchodním zákoníku.

Zásadní význam pro podnik představuje ekonomické okolí. Je ovlivněno hospodářskou situací země a její dynamikou. Mluvíme o dostupnosti a ceně výrobních faktorů, daňové zátěži podniků a hospodářském růstu, měnovém a devizovém vývoji.

Prvek ekologického okolí ovlivňují zejména státní instituce ale i občanská sdružení. Podnikům může vzniknout ekonomická zátěž způsobená bariérami podnikání, na druhou stranu jim dává možnost specializace na ekologicky nezávadné výrobky či recyklaci.

K lepším hospodářským výsledkům, zvyšování konkurenceschopnosti a humanizaci práce přispívá znalost technologického okolí. Podnik by měl stále sledovat trendy ve svém oboru a zlepšovat se.

Etika okolí je různá podle historického a geografického postavení. Nejlépe ji vystihují média a veřejné okolí.

Nejdéle vytvářený prvek a největší naděje do budoucna je kulturně historické okolí. Tyto zmíněné prvky se vzájemně prolínají a ovlivňují. Do jaké míry, samozřejmě záleží na druhu podnikání. [3]

Je zřejmé, že důležité je i prostředí. Je to vše, co z venku působí na podnik a ovlivňuje jeho současné i budoucí aktivity. Rozděluje se na dvě části. Tou první je makro prostředí, které má největší dopad na průmysl a tou druhou je mikro prostředí, do kterého patří jednotlivé části obchodu např. zákazníci, dodavatelé, konkurence...[4]

Pro podnikatelské prostředí je důležitá stabilita. Pokud podnikatelé zaznamenají velké změny v podmínkách podnikání, nastává nestabilita a to je pro ekonomický vývoj špatné. Pokud ovšem změny probíhají trvale ve spolupráci státních institucí s reprezentací podnikatelských asociací a svazů, nastává zlepšení podnikatelského prostředí, a tudíž se ekonomika vyvíjí. [5]

Na vytváření podnikatelského prostředí se podílejí státní orgány, státem řízené nebo státem podporované instituce a agentury, soudy, orgány veřejné samosprávy, vzdělávací zařízení všech typů, výzkumná a vývojová pracoviště, subjekty působící v oblasti peněžnictví.

1.1 Teorie kvality podnikatelského prostředí

Díky ekonomickým teoriím (lokalizační teorie a model endogenního růstu) zkoumáme KPP. Díky těmto ukazatelům se ekonomický subjekt rozhodne, zda v prostředí začít podnikat či nikoli. Obě teorie jsou blíže popsány níže.

Lokalizační teorie

Tyto teorie jsou považovány za nejstarší součást teorií regionálního rozvoje. Její příznivci se snaží nalézt hlavní faktory, které rozhodují, jaké podniky se v dané lokalitě mohou vyskytovat. Rozlišujeme čtyři základní směry lokalizačních teorií: osvětlení lokalizačních rozhodnutí jednotlivých firem, zkoumání vzájemných závislostí lokalizačních rozhodnutí firem, analýzu behaviorálních aspektů lokalizace a syntézu celkového prostorového uspořádání ekonomiky. Z posledního zmíněného směru stojí za zmínku Christallerova teorie centrálních míst, která se snaží nalézt pravidelnost v uspořádání a fungování sídelního systému, Loschova teorie tržních zón, která je charakteristická tržními sítěmi budovanými výrobci a ovlivněnými dopravními náklady, strukturou poptávky a ekonomickými vztahy a Isardova teorie prostorové ekonomie, snažící se o propojení ekonomie s prostorovým plánováním a ekonomickou geografii. Největším přínosem je rozpracování konceptu aglomeračních úspor, které jsou součástí vnějších úspor snižujících transakční náklady firem. V dnešní době velice pomáhají domácím ale i nadnárodním firmám s jejich umístěním. [6]

Modely endogenního (vnitřního) růstu

Jelikož neoklasický model nedokázal interpretovat dlouhodobý růst produkce, vznikl model endogenního růstu. Tento model usiluje o internalizaci vnějších faktorů ovlivňujících ekonomický růst. Hovoříme o dvou hlavních typech, o lidském a znalostním kapitálu. U tohoto modelu dochází k přelévání účinků zajišťujících společenskou návratnost investovaných prostředků.

Například typ zabývající se významem lidského kapitálu věří, že se snaha jednotlivce o osobní zdokonalení promítne do chodu celé firmy. Tento model byl představen v osmdesátých letech R. E. Lucasem. Lidský kapitál tedy závisí na tom, jak jedinec rozdělí

disponibilní čas mezi prací a vzdělání. Pokud je úroveň lidského kapitálu vysoká, zvyšuje se tak i možnost přijímat nové technologie a tím náklady na napodobování klesají.

Nebo naopak typ podporující znalostní kapitál říká, že růst inovací pomáhá zvýšit společenské vědomosti či znalosti. Pokud jednotlivé firmy inovují, jsou vzorem pro ostatní firmy, které začínají s inovacemi také a tak dochází k všeobecnému zvyšování rozsahu technických znalostí. Věda a výzkum nám tedy způsobují růst techniky a technologií. Představitel tohoto modelu je P. M. Romer. [6], [7]

1.2 Hodnocení kvality podnikatelského prostředí

Tato kapitola je stěžejní pro celou práci. Při práci na této kapitole se vycházelo z publikace Kvalita podnikatelského prostředí, regionální konkurenceschopnost a strategie regionálního rozvoje České republiky od pana Víturky. Díky ní, bude možné porovnat jednotlivé faktory vybraných krajů a zjistit tak, kde je kvalita podnikatelského prostředí lepší. V jednotlivých krajích nalezneme různé podniky lišící se velikostí i zaměřením. Proto je důležité vybrat pro porovnání podobné podniky, které ocení faktory stejnými vahami. Hlavní faktory kvality podnikatelského prostředí jsou v šesti skupinách – obchodní, pracovní, infrastrukturní, lokální, cenové a environmentální. Další členění je podle významové pozice a to nejvíce významné faktory, středně významné faktory a méně významné faktory.

Tabulka 1 Faktory KPP a jejich významové váhy

Faktory	Typologické skupiny	Váhy A	Váhy B
nejvýznamnější faktory:		44	48
podnikatelská a znalostní báze	lokální faktory	9	11
dostupnost pracovních sil	pracovní faktory	10	10
blízkost trhů	obchodní faktory	9	9
koncentrace významných firem	obchodní faktory	9	9
kvalita pracovních sil	pracovní faktory	7	9
středně významné faktory:		37	35
cena nemovitostí	cenové faktory	7	7
kvalita silnic a železnic	infrastrukturní faktory	8	6
cena práce	cenové faktory	6	6
informační a komunikační technologie (ICT)	infrastrukturní faktory	6	6
podpůrné služby	obchodní faktory	6	5
urbanistická a přírodní atraktivita území	environmentální faktory	4	5
méně významné faktory:		19	17
přítomnost zahraničních firem	obchodní faktory	5	4
environmentální kvalita území	environmentální faktory	3	4
asistence veřejné správy	lokální faktory	4	3
blízkost mezinárodních letišť	infrastrukturní faktory	4	3
flexibilita pracovních sil	pracovní faktory	3	3

Zdroj: VITURKA, Milan. Kvalita podnikatelského prostředí, regionální konkurenceschopnost a strategie regionálního rozvoje České republiky. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3638-9, s. 20. Vlastní zpracování.

V Tabulce 1 jsou uvedeny dvě váhy. Váhy A jsou vytvořeny z původních analýz, v rámci České republiky (dále jen ČR) vztahující se k dosavadní etapě ekonomického rozvoje (rozvoj tažený investicemi). Váhy B jsou oproti vahám A taženy nově inovacemi. Hlavním důvodem je nová priorita české ekonomiky a to rozvoj znalostní ekonomiky, díky níž by se zvýšila konkurenceschopnost celé země. Z tabulky můžeme vyčíst změny provedené touto inovací. Došlo k oslabení celkového významu infrastrukturních faktorů a naopak ke zvýšení celkového významu faktorů pracovních a environmentálních.

Obchodní faktory

Pro hodnocení KPP je tato skupina faktorů nejdůležitější. Patří sem faktor blízkosti trhů, faktor koncentrace významných firem, faktor přítomnosti zahraničních firem a faktor podpůrných služeb.

První zmíněný faktor souvisí s geografickou polohou. Informuje o výhodách a nevýhodách polohy v závislosti na ekonomickém potenciálu. Důležité je vědět, s jakými trhy bude firma obchodovat. Zda se jedná o zahraniční nebo domácí trhy. U zahraničních trhů jsou zásadní informace o limitech či bariérách vstupu na trh. U domácích trhů je důležitá vzdálenost případně doba mezi cestami z výchozích regionů do cílových regionů. Faktor koncentrace významných firem informuje o různých výhodách spojených s koncentrací významných zákazníků, mezi které patří velké podnikatelské i nepodnikatelské ekonomické subjekty. K výše zmíněným výhodám patří obchodní, výrobní, finanční a další spolupráce. Pozitivní vliv zahraničních investic sleduje faktor přítomnosti zahraničních firem. Mezi zmíněné investice patří akvizice, joint-ventures, investice na zelené louce atd. Díky nim roste exportní výkonnost, produktivita práce i nabídka pracovních míst. Poslední zmíněný faktor je faktor podpůrných služeb. Tento pojem zahrnuje právní, účetní, marketingové, poradenské, architektonické, technické, reklamní, personální, ochranné, úklidové a ostatní podnikatelské činnosti. Velkou mírou tak přispívá k zlepšování KPP.

Pracovní faktory

V pořadí druhá nejvýznamnější skupina faktorů, které se skládá z faktoru dostupnosti pracovních sil, faktoru kvality pracovních sil a faktoru flexibility pracovních sil.

Faktor dostupnosti pracovních sil podává informace o regionální nabídce pracovních sil. Je důležité umístit zamýšlený objekt do takové lokality, kde je dostatečná pracovní síla odpovídající potřebám firmy a zajištěna doprava pro potenciální zájemce práce z okolních obcí. Nejlepší lokalitou proto bývají centra regionů, kde je zajištěna dopravní infrastruktura. Co se týče faktoru kvality pracovních sil, jedná se o nejvýznamnějším faktoru. Ovlivňuje ekonomický a společenský rozvoj zemí a regionů a tím přispívá k jejich konkurenceschopnosti. Sledujeme zde počet absolventů od vysokých škol po základní školy. Každou firmu ale mohou zajímat různé počty absolventů. Jinak si budou počtu

absolventů všimnout průmyslová odvětví a jinak sektor služeb. Poslední zmíněný faktor je faktor flexibility pracovních sil. V tržní ekonomice probíhají neustále změny a právě míru přizpůsobení se těmto změnám a vyrovnání se s nimi zkoumá tento faktor.

Infrastrukturní faktory

Tyto faktory působí jako spojení mezi směnou výrobků a služeb. Jejich vzájemná propojenost usnadňuje provádění ekonomických i sociálních aktivit uvnitř, ale i vně regionů. Výhodná poloha firmy a významné trasy velmi zlepšují kvalitu podnikatelského prostředí. Do této kategorie se zařazuje faktor kvality silnic a železnic, informačních a komunikačních technologií a faktor blízkosti mezinárodních letišť.

Faktor kvality silnic a železnic je úzce spjat s již zmiňovaným faktorem blízkosti trhů. Podle hustoty silniční a železniční sítě se region stává přístupnější pro mobilitu obyvatelstva a exportu/importu, což zvyšuje konkurenceschopnost celého regionu. U silnic sledujeme napojení na dálnice, rychlostní silnice a silnice I. třídy a u železnic napojení na železniční koridory.

Faktor informačních a komunikačních technologií je spjat s e-businessem. Díky vytvoření nových typu sítí ICT a vybavenosti domácností i institucí počítači či telefony vznikají firmám interní a externí úspory.

Poslední je faktor blízkosti mezinárodních letišť, který pozitivně působí na turistickou atraktivitu regionu, ale i na celkovou KPP. V ČR je nejvýznamnější letiště Praha-Ruzyně, které zabezpečuje více než 90 % výkonů letecké dopravy.

Lokální faktory

KPP v otázce lokálních faktorů nejlépe ovlivňují regiony samy. Do lokálních faktorů patří faktor podnikatelské a znalostní báze a faktor asistence veřejné správy.

První zmíněný faktor informuje o specifických předpokladech regionů pro budoucí ekonomický rozvoj. Tento faktor se rozděluje na dvě, mezi sebou úzce spjaté, části. Tou

první je subfaktor podnikatelské infrastruktury. Investory zde zajímá rozměr nabízených ploch v průmyslových zónách. Tou druhou je subfaktor vzdělanostní infrastruktury a jak název napovídá, jedná se o vzdělanost obyvatelstva, rozvoj vědy, výzkumu a vývoje. Důležitý je trvalý růst vzdělanosti obyvatelstva a zvyšování efektivnosti vědy a výzkumu s aplikací v praxi. K tomuto účelu slouží v ČR vysoké školy, vědecké a výzkumné instituce, vědecko-technické parky a inovačně orientované firmy.

Faktor asistence veřejné správy patří do méně významných faktorů. Jednoduše lze říci, že se jedná o podporu podnikatelského prostředí ze strany měst a obcí.

Cenové faktory

U této skupiny faktorů je velmi důležité odkud faktory zkoumáme. Pokud se jedná o regionální úroveň, jsou tyto faktory zařazeny v méně významných faktorech. Pokud ale nahlížíme z makroekonomického pohledu, jejich význam je daleko vyšší. Budeme hovořit o ceně práce a ceně nemovitostí, které ovlivňují jak poptávku, tak nabídku.

Faktor ceny práce se odvíjí od úrovně průměrných mezd. Ty pak závisí na regionu, vzdělání a odvětví.

Faktor ceny nemovitostí je opět rozdělen na dvě části. Je to subfaktor ceny pozemků, který sleduje ceny stavebních pozemků pro zpracovatelský průmysl a subfaktor ceny pronájmů, který sleduje ceny pronájmu kancelářských objektů pro poskytování služeb. Obě dvě části ovlivňuje polohová renta.

Environmentální faktory

V současné době nejméně významný faktor, jehož význam pomalu roste. Pro níže popsané faktory je charakteristická vazba na kvalitu života v souladu s udržitelným rozvojem. Pod tuto skupinu patří faktor urbanistické a přírodní atraktivity území a faktor environmentální kvality území.

Faktor urbanistické a přírodní atraktivity území tvoří dohromady významné prvky celkové KPP. Tento faktor se zabývá atraktivitou cestovního ruchu a rekreace, které v regionu nalezneme. Spadá sem ale i celkový obrázek regionu.

Posledním zmíněným faktorem je faktor environmentální kvality území. Jak už označení napovídá, jedná se o kvalitu životního prostředí v rámci KPP. Jedná se o faktor, jehož význam postupně roste. Lidé si totiž uvědomují, že špatná kvalita životního prostředí zhoršuje zdravotní i psychický stav obyvatelstva, což firmám zvyšuje náklady a může způsobit i migraci obyvatelstva za lepšími podmínkami.

2. Hodnocení variant rozhodování

Cílem této práce je porovnání KPP ve dvou krajích pomocí výše zmíněných faktorů. Pro tvorbu této kapitoly bylo vycházeno z publikace Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje od pana Fotra a Švecové. K tomuto účelu byla zvolena vícekriteriální metoda. Podle počtu kritérií hodnocení se zvyšuje obtížnost hodnocení. V praxi se častěji vyskytují případy, kdy je posouzení a hodnocení bráno z více hledisek. Hodnocení může být číselné, jedná se potom o znaky kvantitativní, nebo slovní, což je potom hodnocení kvalitativní. Pokud slouží k hodnocení jen dva znaky (varianty) jedná se o znak alternativní. Jestliže existuje více variant, hovoříme o znaku množném. Dalšími prvky, které zkoumání znesnadňují, jsou různé měrné jednotky. [8], [9]

Výsledek rozhodovacího procesu může být stanoven celkově nejvýhodnější variantou nebo preferenčním uspořádáním. Celkovou spolehlivost výsledků je dosaženo pomocí většího počtu metod i většího počtu hodnotitelů.

- **Jednoduché heuristické přístupy**

Jednoduché heuristické přístupy slouží k rozhodování lidem, kteří chtějí výsledku dosáhnout rychle nebo s malým úsilím. Rozdělují se do strategií ale jejich výsledek je často nepřesný nebo špatný. Proto tento přístup nebude dále rozvíjen.

- **Převodní můstky**

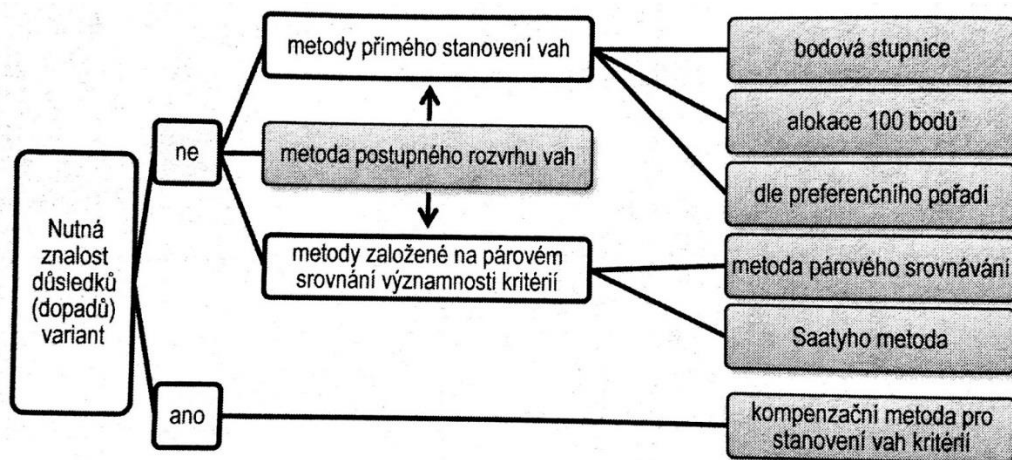
Další metodou jsou převodní můstky. Zde také dochází k zjednodušení celého procesu tím, že počet kritérií je omezen. Využívá se zde převod kritérií na stejnou měrnou jednotku, zejména peněžní. V některých případech to je ale nemožné a dochází k prostému porovnání dvou variant. Tato metoda se tedy stává také ne příliš přesnou.

- **Metody vícekritériálního hodnocení**

Nejpřesnější jsou metody vícekritériálního hodnocení. Jejich výhody jsou tři. První výhodou je velké množství kritérií, díky kterým se snáz vyhodnotí nejlepší varianty. Druhým kladem je nutnost určení stupně důležitosti jednotlivých kritérií na nejen intuitivní škále hodnocení. Poslední přínos tohoto hodnocení je jeho transparentnost, reprodukovatelnost a jasnost.

- **Metody stanovení vah kritérií**

První krok je stanovení vah jednotlivých kritérií hodnocení. Váhy kritérií neboli koeficienty významnosti jsou číselným vyjádřením jejich významnosti. Čím je koeficient vyšší, tím významnější kritérium a naopak. Na Obrázku 1 vidíme metody pro stanovení vah kritérií. Hlavní rozdělení závisí na znalosti dopadů variant. Jak vidíme níže, základním rozdělením je znalost či neznalost variant.

Obrázek 1: Přehled metod pro stanovení vah kritérií

Zdroj: FOTR, Jiří a Lenka ŠVECOVÁ. *Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje*. Praha: Ekopress, 2006. ISBN 80-869-2915-9.

Do první kategorie, bez znalosti důsledků variant, patří metody přímého stanovení vah, kam patří bodová stupnice, alokace 100 bodů a postup založen na preferenčním pořadí a metody založené na párovém srovnávání, kam spadá metoda párového srovnávání a

Saatyho metoda. Kombinace mezi zmíněnými metodami nastává při velkém množství kritérií za pomoci metody postupného rozvrhu vah.

Druhá kategorie, která využívá důsledků variant, obsahuje metodu kompenzační pro stanovení vah kritérií.

Metody přímého stanovení vah kritérií

Společným rysem níže zmíněných metod je posuzování jejich významnosti přímo.

Bodová stupnice a alokace 100 bodů

Princip bodové stupnice spočívá v ohodnocení jednotlivých kritérií body ze zvolené stupnice na základě jejich významnosti. Závisí jen na hodnotiteli, jakou zvolí stupnici, tedy jakou rozlišovací schopnost bude mít. Zde platí, čím nižší stupnice, tím nižší rozlišovací schopnost.

Alokace 100 bodů je podobná. Hodnotitel má k dispozici 100 bodů a ty by měl podle významnosti faktorů rozdělit. Hlavní rozdíl mezi zmíněnými metodami je v tom, že v prvním případě hodnotitel určuje body bez ohledu na jejich součet, zatímco v druhém případě si hodnotitel musí jednotlivé body sčítat, aby mu dali dohromady např. 100 bodů.

Porovnání významu kritérií pomocí jejich preferenčního pořadí

Při této metodě je nutno projít třemi kroky. Tím prvním je stanovení pořadí významnosti kritérií, druhým je určení vah a posledním krokem je normování vah. První krok lze stanovit přímým nebo etapovým uspořádáním. Při přímém uspořádání je na hodnotiteli, jaké zvolí pořadí významnosti kritérií od nejvýznamnějšího k nejméně významnému. Tento způsob je značně náročný z hlediska posouzení významnosti všech uvedených kritérií. Oproti tomu etapové uspořádání je méně náročné. Zde se pořadí kritérií určuje v etapách. V každé etapě se vypouští nejvýznamnější a nejméně významné kritérium, až vznikne redukovaný soubor kritérií. Ve druhé a třetí fázi se nejméně významnému kritériu přiřadí váha 1 a určuje se, kolikrát významnější je předposlední kritérium před posledním. Stejný postup je prováděn až k prvnímu kritériu, kde se hodnotí kolikrát je první kritérium významnější před posledním. Výsledkem jsou nenormované váhy.

Metody stanovení vah kritérií založené na párovém srovnání

Základem této metody je zjištění preferenčních vztahů dvojic kritérií. Používají se dvě metody: metoda párového srovnání a Saatyho metoda.

Metoda párového srovnání

Při této metodě se zjišťuje počet preferencí každého kritéria vzhledem ke všem ostatním kritériím souboru. Tato metoda se v praxi vyskytuje často, avšak má jisté nedostatky. Například nelze říci, kolikrát je kritérium významnější než jiné. Pouze určí, zda je významnější či nikoli.

Saatyho metoda stanovení vah kritérií

Metoda je bez nedostatků párového srovnání. Na začátku určíme preferenční vztahy dvojic kritérií a dále i velikost preference. Dochází zde k výraznější diferenciaci vah kritérií způsobenou nesprávnou interpretací Saatyho bodové stupnice hodnotící dvojice kritérií.

Metoda postupného rozvrhu vah

Pokud počet kritérií hodnocení překračuje číslo deset, používá se tzv. strom kritérií neboli metoda postupného rozvrhu vah. Při ní se kritéria slučují do dílčích skupin podle věcné náplně. Přínosem této metody je snížení náročnosti na rozhodovatele a zaručení dodržení stanovených relací mezi skupinami kritérií.

Stanovení vah kompenzační metodou

Kompenzační metoda je charakteristická tím, že nepotřebuje stanovit váhy kritérií. Využívá principu dominance a ekvivalentních výměn k postupné eliminaci kritérií hodnocení. Výsledkem je potom pouze jediná varianta, nebo soubor několika málo variant s jednou dominující variantou.

- Metody vícekriteriálního hodnocení variant

Jejich obecný charakter není závislý na obsahové náplni jednotlivých variant rozhodování. Členění jednotlivých variant zobrazuje Obrázek 2.

Obrázek 2: Metody vícekriteriálního hodnocení variant vedoucí k převodu na bezrozměrné vyjádření

Zdroj: FOTR, Jiří a Lenka ŠVECOVÁ. *Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje*. Praha: Ekopress, 2006. ISBN 80-869-2915-9.

Vícekriteriální funkce užítka za jistoty

Každé variantě rozhodování je přiřazen užitek vyjádřený reálným číslem díky znalosti vah kritérií hodnocení a dílčích funkcí užítka. Zde platí přímá úměra, kdy vyšší číslo je více ceněno. Rozlišujeme kritéria výnosového a nákladového typu. Pro výnosový typ kritéria je dílčí funkce užítka vždy rostoucí a u nákladového typu klesající.

Jednoduché metody stanovení hodnoty variant

Aplikaci těchto metod doprovází jisté zjednodušování, které je sice srozumitelné a snáze pochopitelné pro příjemce informací, ale vyvolává nepřesnosti ve výsledcích. Co mají jednotlivé metody společného, je stanovení celkového ohodnocení variant. K tomu se dojde váženým součtem dílčích ohodnocení variant vzhledem k jednotlivým kritériím. Následují jednotlivé metody lišící se způsobem stanovení dílčích ohodnocení variant vzhledem k jednotlivým kritériím.

Metoda váženého pořadí

Princip spočívá v dílčích ohodnocení nejlepších variant z hlediska jednotlivých kritérií, která jsou rovna právě počtu kritérií a nejhorších variant rovných jedné. Např. počet krajů v ČR je 14, HKK je na osmém místě v počtu obyvatel. Hodnota váženého hodnoty se vypočítá jako $7 = 14 + 1 - 8$.

Metoda založená na přímém stanovení dílčích ohodnocení

Zde hodnotu dílčího ohodnocení variant rozhoduje přímo hodnotitel sám ze zvolené bodové stupnice.

Metoda lineárních dílčích funkcí užítku

U této metody rozlišujeme kvalitativní a kvantitativní kritéria k stanovení dílčího ohodnocení variant. U kvalitativních kritérií jsou dílčí ohodnocení stanoveny přiřazením bodů ze zvolené stupnice. U kvantitativních kritérií existuje předpoklad, že dílčí funkce užítku odpovídají lineárnímu tvaru. Rovnice pro výpočet dílčího ohodnocení variant pak vypadá následovně:

$$h_i^j = \frac{x_i^j - x_i^0}{x_i^* - x_i^0}$$

kde: x_i^j je skutečná hodnota varianty vzhledem k určitému kritériu

x_i^* je nejlepší hodnota určitého kritéria

x_i^0 je nejhorší hodnota určitého kritéria

Metoda bazické varianty

U této metody se stanoví dílčí ohodnocení variant pomocí porovnání hodnot důsledků variant vždy s hodnotami tzv. bazické varianty. Bazická varianta je pak variantou, která dosahuje nejlepších hodnot kritérií z požadovaných variant nebo právě požadovaných hodnot. Podle kritéria výnosového typu vypadá rovnice pro určení dílčích ohodnocení variant následovně:

$$h_i^j = \frac{x_i^j}{x_i^b}$$

kde x_i^j je skutečná hodnota varianty vzhledem k určitému kritériu

x_i^b je nejlepší hodnota určitého kritéria (bazická hodnota)

Podle kritéria nákladového typu vypadá rovnice pro určení dílčích ohodnocení variant takto:

$$h_i^j = \frac{x_i^b}{x_i^j}$$

Z této rovnice vyplývá, že čím vyšší číslo, tím přínos klesá.

Metody založené na párovém srovnání variant

Tyto metody se uplatňují při převažujícím množství kvalitativních kritérií. Jejich základní informace přináší párové srovnání variant v závislosti na zvolených kritériích.

Saatyho metoda

Celkové ohodnocení variant je stanoveno jako vážený součet dílčích ohodnocení vzhledem k určeným kritériím. Toto tvrzení bylo uvedeno i u jednoduchých metod stanovení hodnoty variant. Saatyho metoda je jiná ve způsobu stanovení vah kritérií a dílčích ohodnocení variant vzhledem k jednotlivým kritériím. V této metodě používáme pro každé kritérium Saatyho matici vytvořenou díky párovému srovnání variant. Tím získáme hodnotu dílčích ohodnocení variant. Stanovení vah kritérií bylo popsáno výše.

Metody založené na prazích citlivosti

I u této metody zjišťujeme preferenční vztahy všech dvojic variant vzhledem k jednotlivým kritériím. Hodnotitel zde pouze rozhoduje, která varianta a hodnocení je výše či stejně ceněné. U této metody se setkáváme s maticí preference variant rozhodování. Výsledkem není číselné ohodnocení, ale rozklad souboru hodnocených variant a zjištění jejich preferencí.

- **Kompenzační metoda**

Hlavní rozdíl mezi touto metodou a výše zmíněnými je ve stanovení vah kritérií. U této metody se váhy kritérií nestanovují. Oproti tomu se využívá principu dominance, resp. praktické dominance a ekvivalentních výměn. Výsledkem je jedna varianta nebo soubor variant s jedinou dominující variantou.

3. Kraj

Vyšší územně samosprávný celek (územní společenství občanů, veřejnoprávní korporace), které ustanovuje ústavní zákon č. 129/2000 Sb., o krajích. Má právo na samosprávu, a to v rozsahu stanoveném zákonem a v souladu s potřebami kraje. Vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost vyplývající z těchto vztahů. Pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Chrání veřejný zájem vyjádřený v zákonech a jiných právních předpisech. Má vlastní majetek a hospodaří s ním samostatně za podmínek stanovených zákonem.

Kraje v ČR jsou podle klasifikace EU Nomenklatura územních statistických jednotek (dále jen NUTS) 3. Toto členění je prováděno pro lepší orientaci Českého statistického úřadu (dále jen ČSÚ) a Eurostatu.

V ČR je 14 samosprávných krajů, jejichž poloha je zobrazena na Obrázku 1: Jihočeský, Jihomoravský, Karlovarský, Vysočina, Královéhradecký, Liberecký, Moravskoslezský, Olomoucký, Pardubický, Plzeňský, Středočeský, Ústecký, Zlínský a Praha. Do budoucna je zamýšlena redukce počtu krajů, kvůli zefektivnění práce samospráv. Tato práce se soustředí na HKK a PAK. [10]

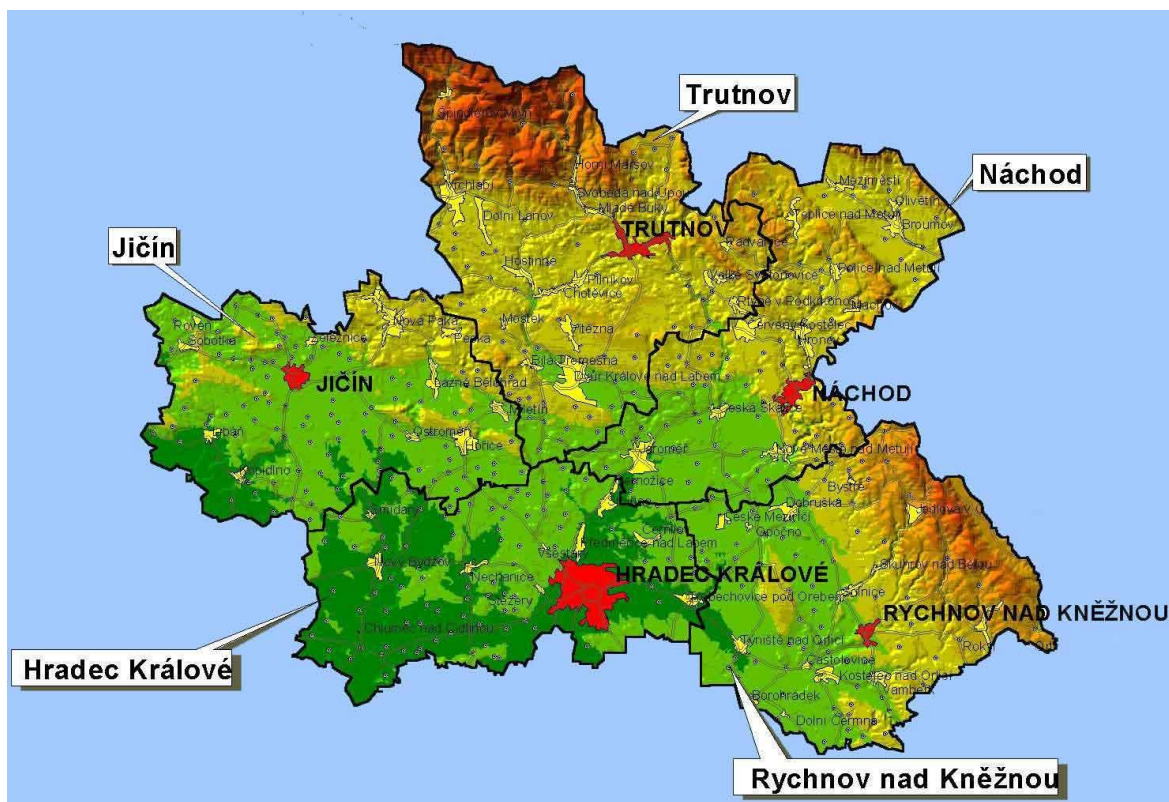

Obrázek 3 Kraje ČR
Zdroj: Novinky.cz

3.1 Charakteristika krajů

Královéhradecký kraj

Tento kraj se nachází v severovýchodní části Čech. V Tabulce 2 jsou zobrazeny základní informace k tomuto kraji, jako je počet obyvatel, rozloha, hrubá mzda a počet nezaměstnaných v kraji. Sídelním městem je HK. Okresy kraje jsou: nejlidnatější HK, Jičín, Náchod, Trutnov a nejméně lidnatý Rychnov nad Kněžnou. Spolu se sousedním Pardubickým a Libereckým krajem tvoří oblast soudržnosti Severovýchod (NUTS 2). V rámci členění na NUTS 3 má tento kraj kód CZ052. Mezi další sousedící kraj patří kraj Středočeský a sever kraje sousedí s Polskem. Povrch HKK zachycuje Obrázek 4. Mezi nejvýznamnější pohoří patří Krkonoše a Orlické hory. Pro zemědělce je významná Polabská nížina. Je to kraj zemědělsko-průmyslový. Na severovýchodě nejsou moc příznivé podmínky pro zemědělce, a tudíž zde vyniká zpracovatelský průmysl. V horských oblastech je rozvinutá turistika, ze které těží celý kraj. [11]

Obrázek 4 Povrch HKK

Zdroj: <http://khkraj.cyklsvaz.sweb.cz/>

Tabulka 2 Stručná charakteristika HKK

Zkoumaný prvek	Počet, hodnota	K datu
Počet obyvatel	552 053	31. 12. 2013
Rozloha (km ²)	4 759 km ² (9. místo v ČR)	31. 12. 2013
Hrubá mzda	23 458 Kč	4. 12. 2014
Podíl nezaměstnaných osob	7,31%	31. 12. 2013

Zdroj: ČSÚ. Vlastní zpracování.

Pardubický kraj

PAK se nachází ve východní části ČR. Ani zde nechybí stručný přehled o kraji. Podle členění na NUTS 3 má kód CZ053. Jeho sousedy jsou kraje Královéhradecký, Středočeský, Olomoucký, Jihomoravský a kraj Vysočina. Povrch tohoto kraje je znázorněn na Obrázku 5. Na Severovýchodě je oddělen Orlickými horami a Hrubým Jeseníkem od Polska. Jih tvoří Žďárské vrchy a Železné hory. Z úrodných oblastí stojí za zmínku Polabské nížiny. Sídelním městem jsou Pardubice. Tento kraj se skládá ze čtyř okresů, mezi které patří Chrudim, Pardubice, Svitavy a Ústí nad Orlicí. Je to kraj průmyslový, který se specializuje zejména na strojírenství a průmysl chemický ale i textilní, oděvní a kožedělný. [12]

Obrázek 5 Povrch PAK
Zdroj: RIS

Tabulka 3 Stručná charakteristika PAK

Zkoumaný prvek	Počet, hodnota	K datu
Počet obyvatel	515 781	31. 12. 2013
Rozloha (km ²)	4 519 km ² (10. místo v ČR)	31. 12. 2013
Hrubá mzda	22 885	4. 12. 2014
Podíl nezaměstnaných osob	7,45%	31. 12. 2013

Zdroj: ČSÚ. Vlastní zpracování.

V Tabulce 3 jsou stejné informace o kraji jako v Tabulce 2. Pokud si tabulky přiložíme vedle sebe, je zřejmé, že HKK měl v roce 2013 více obyvatel než PAK. I svou rozlohou je větší než jeho soused a to o 240 km². Vyšší hrubou mzdu bychom našli také v HKK. V čem dále má HKK hodnotu lepší, je podíl nezaměstnaných na trhu práce. Pokud se ale podíváme na celorepublikový průměr v tom samém období (8,17%), můžeme říci, že si oba dva kraje vedly výborně.

4. Lokalizační faktory krajů

V této části je konkrétně zachyceno 16 výše popsaných faktorů obou krajů. Většina hodnot je zachycena pro rok 2013, je to totiž největší počet nejnovějších zveřejněných hodnot pro oba kraje. Převážná většina hodnot je z ČSÚ, která jsou všem zdarma přístupná.

4.1 Obchodní faktory

Do první skupiny faktorů, konkrétně faktorů obchodních, patří faktor blízkosti trhu, koncentrace významných firem, zahraničních firem a faktor podpůrných služeb.

Faktor blízkosti trhu

Tento faktor je zhodnocen na základě velikosti hrubého domácího produktu (dále jen HDP) a HDP na obyvatele obou krajů. Z Tabulky 4 a 5 je zřejmá dominanta HKK. Z Tabulky 4 je patrné, že hodnota HDP za rok 2013 v HKK je 186 846 mil. Kč, přičemž trend za poslední roky je relativně konstantní. Podobně je na tom i ukazatel HDP na obyvatele, kde hodnota za rok 2013 je 338 457 Kč a trend v posledních letech je rostoucí.

Tabulka 4 HDP a HDP na obyvatele v HKK k 31. 12. 2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Hrubý domácí produkt (HDP) v mil. Kč	179 315	181 499	182 129	185 998	186 846
Vývoj HDP ve stálých cenách, předchozí rok = 100	96,3	103,6	101,0	98,5	99,2
Podíl HDP kraje na ČR (%)	4,6	4,5	4,5	4,6	4,6
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele v Kč	323 375	327 441	328 723	332 553	338 457

Zdroj: ČSÚ. Vlastní zpracování.

Z Tabulky 5 je vidět, že hodnota HDP za rok 2013 v PAK je 161 404 mil. Kč, přičemž trend za poslední roky je relativně konstantní. Vyjimku tvoří rok 2011, kdy hodnota HDP vyskočila na 166 279 Kč. Do roku 2012 byl trend ukazatele HDP na obyvatele rostoucí, následující rok 2013 hodnota klesla 312 931 Kč.

Tabulka 5 HDP a HDP na obyvatele v PAK k 31. 12. 2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Hrubý domácí produkt (HDP) v mil. Kč	156 531	159 564	166 279	159 560	161 404
Vývoj HDP ve stálých cenách, předchozí rok = 100	95,1	104,9	104,3	93,2	98,8
Podíl HDP kraje na ČR (%)	4,0	4,0	4,1	3,9	3,9
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele v Kč	308 768	308 768	322 084	380 980	312 931

Zdroj: ČSÚ. Vlastní zpracování.

Faktor koncentrace významných firem

Za významnou firmu je považován ekonomický subjekt s více jak 500 zaměstnanci. V Tabulce 6 jsou uvedeny počty zaměstnanců a počty firem, které je zaměstnávají. Z téže tabulky je zřejmé, že v HKK se nachází 31 významných firem a v sousedním PAK 34 významných firem.

Tabulka 6 Ekonomické subjekty podle počtu zaměstnanců v HKK a PAK v roce 2013

	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj
Celkem	133 970	115 116
Neuvedeno	75 175	65 355
Bez zaměstnanců	46 160	38 568
1 - 49	12 055	10 579
50 - 249	508	523
250 - 499	41	57
500 - 999	15	24
1000 a více	16	10

Zdroj: ČSÚ. Vlastní zpracování.

Jakou ekonomickou situaci mají firmy z českého byznysu ve zkoumaných krajích, znázorňuje Tabulka 7. Z ní je zřejmé, že v některých oblastech si vedou kraje lépe, než je průměr ČR a v některých jsou na tom naopak hůře.

Tabulka 7 Charakteristika firem z TOP 100 žebříčku Štíky českého byznysu, 2011

	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj	Česká republika
Průměrný index 1000 Coface	418,5	426,8	658,3
Průměrný obrat (mil. Kč)	380,6	478,7	389,1
Průměrný zisk (mil. Kč)	33,6	42,3	42
Průměrný počet zaměstnanců	119	137	94,7

* průměry z žebříčků TOP 100 ve všech krajích ČR

Zdroj: Štíky. Vlastní zpracování.

PAK má na svém území dlouholetou průmyslovou tradici a celou řadu významných zahraničních firem působících v oblasti elektroniky a autovýroby. V uplynulých letech se kraj podílel přibližně 8 % na exportu ČR, čímž se řadí na 4. místo mezi kraji. Nejsilnějšími komoditami jsou vývoz strojů a dopravních prostředků, kancelářské techniky a zařízení k automatickému zpracování dat. Největší slabinou je infrastruktura kraje, zejména chybí obchvaty u velkých měst. Na tuto slabinu se chce kraj v příštích letech zaměřit. Za významné představitele v oblasti elektrotechnického i elektronického průmyslu je považována společnost Tesla, na kterou navazují Pardubické společnosti CESA a ERA. Další společnosti, které stojí za zmínku, jsou společnosti AVX, Schott ČR a Apag Elektronik. Ze zahraničních společností má největší dopad na zaměstnanost společnost Foxconn z Tchajwanu, zaměstnávající na 7 000 zaměstnanců. Dalším významným odvětvím v tomto kraji je chemický průmysl, kterému dominují společnosti Synthesia a Explosia. I automobilový průmysl je v tomto kraji zastoupen. Výrobou zboží od audiotechniky přes hliníková kola, tlumiče, až po řadicí systémy jsou charakteristické společnosti jako Panasonic, Ronal, JTEKT a KYB. Další významné firmy v tomto odvětví jsou společnosti Iveco Czech Republic a SOR Libchavy, Kiekert, RONAL, JTEKT Automotive Czech a KYB Manufacturing. Nevýznamnější firmy českého byznysu působící v pardubickém kraji zachycují Tabulky 8 a 9. Ve všech třech kategoriích s nejvyšším obratem, ziskem a počtem zaměstnanců jsou firmy Iveco Czech Republic, a. s., M - SILNICE a.s. a Federal-Mogul Friction Products a.s. [13]

Tabulka 8 Největší firmy v PAK v roce 2011

Největší firmy podle obrátu		Největší firmy podle zisku	
Index 1000 Coface	Firma	Index 1000 Coface	Firma
255	PARAMO, a.s.	550,8	Iveco Czech Republic, a. s.
550,8	Iveco Czech Republic, a. s.	547,2	Federal-Mogul Friction Products a.s.
345,1	JIP východočeská, a.s.	284,5	Synthesia, a.s.
284,5	Synthesia, a.s.	570,3	M - SILNICE a.s.
570,3	M - SILNICE a.s.	544,9	CZ LOKO, a.s.
547,2	Federal-Mogul Friction Products a.s.	487,6	Isolit-Bravo, spol. s r.o.
367	QANTO CZ s.r.o.	608,3	Ravensburger Karton s.r.o.
544,9	CZ LOKO, a.s.	390,7	OCV Czech s.r.o.
284,3	ZŘUD - Masokombinát Polička, a.s.	643,1	FOREZ s.r.o.
274,2	KORADO, a.s.	636,6	Josef Škrkoň - Techplast, a.s.

Zdroj: Štíky. Vlastní zpracování.

Tabulka 9 Firmy v PAK podle počtu zaměstnanců v roce 2011

Zaměstnanci	Město	Firma	Obor činnosti (NACE)
2100	Vysoké Mýto	Iveco Czech Republic, a. s.	Zpracovatelský průmysl
620	Kostelec nad Orlicí	Federal-Mogul Friction Products a.s.	Zpracovatelský průmysl
579	Pardubice	M - SILNICE a.s.	Stavebnictví
477	Česká Třebová	CZ LOKO, a.s.	Zpracovatelský průmysl
355	Polička	Ravensburger Karton s.r.o.	Výroba her a hraček
240	Ostrov	FOREZ s.r.o.	Výroba nástrojů a nářadí
200	Česká Třebová	L D M , spol. s r. o.	Zpracovatelský průmysl
180	Česká Třebová	Josef Škrkoň - Techplast, a.s.	Výroba ostatních plastových výrobků
142	Pardubice	T - CZ, a.s.	Zpracovatelský průmysl
105	Pardubice	Herbacos Recordati s.r.o.	Zpracovatelský průmysl

Zdroj: Štíky. Vlastní zpracování.

HKK lze charakterizovat, jako zemědělsko-průmyslový kraj s bohatě rozvinutým cestovním ruchem. Průmysl se soustřeďuje do velkých měst, zemědělství do oblasti Polabí

a cestovním ruchem jsou nejvíce proslulé Krkonoše. Stabilita ekonomické základny je dána vysokým podílem zpracovatelského průmyslu na hrubé přidané hodnotě regionu a vysokým podílem strojírenských oborů (výroba motorových vozidel, výroba elektrických zařízení), výroby textilií a gumárensko-plastikářského sektoru na celkových tržbách průmyslu kraje. Nevýhodou je, že zde pobočky nadnárodních koncernů nezřizují centra výzkumu a vývoje, ale spíše konečné fáze řetězce např. ve formě kompletačních nebo logistických provozů. Automobilový průmysl v kraji ovládá Škoda Auto se závodem v Kvasinách. O tom, že je společnost v tomto kraji spokojená, se vláda přesvědčila díky dalšímu plánovanému rozvoji. Do roku 2018 se Škoda Auto rozšíří a zmodernizuje závod za hodnotu investic ve výši 7,2 miliardy korun. Tato suma a dvoumiliardová státní investice vytvoří až 1 300 nových pracovních míst, zlepší infrastrukturu a pozitivně zapůsobí na rozvoj průmyslové zóny v Kvasinách. Stejně jako v PAK i zde jsou tabulky zachycující nevýznamnější firmy českého byznysu působící v HKK. Konkrétně Tabulky 10 a 11. Ve všech třech kategoriích s nejvyšším obratem, ziskem a počtem zaměstnanců jsou firmy ESAB VAMBERK, s.r.o., Devro s.r.o. a VEBA, textilní závody a.s. [14], [15]

Tabulka 10 Největší firmy v HKK v roce 2011

Největší firmy podle obratu		Největší firmy podle zisku	
Index 1000 Coface	Firma	Index 1000 Coface	Firma
553,5	ESAB VAMBERK, s.r.o.	583,1	Devro s.r.o.
351,7	JUTA a.s.	553,5	ESAB VAMBERK, s.r.o.
337,8	nkt cables Vrchlabí k.s., člen skupiny NKT	582	Bühler Motor s.r.o.
583,1	Devro s.r.o.	426	KARSIT HOLDING, s.r.o.
315,5	Kingspan a.s.	477,3	VEBA, textilní závody a.s.
354,3	Ardagh Metal Packaging Czech a.s.	351,7	JUTA a.s.
411,4	NYPRO hutní prodej, a.s.	293,7	AVON AUTOMOTIVE a.s.
477,3	VEBA, textilní závody a.s.	354,3	Ardagh Metal Packaging Czech a.s.
308,2	Ametek elektromotory, s.r.o.	518,2	AGRO CS a.s.
300,6	ASSA ABLOY Rychnov, s.r.o.	300,6	ASSA ABLOY Rychnov, s.r.o.

Zdroj: Štiky. Vlastní zpracování.

Tabulka 11 Největší zaměstnavatelé v HKK s více než 1000 zaměstnanci

Zaměstnanci	Město	Firma	Obor činnosti (NACE)
1100	Broumov	VEBA, textilní závody a.s.	Zpracovatelský průmysl
1020	Jilemnice	Devro s.r.o.	Výroba plastových obalů
665	Vamberk	ESAB VAMBERK, s.r.o.	Zpracovatelský průmysl
446	Jaroměř	KARSIT HOLDING, s.r.o.	Zpracovatelský průmysl
394	Hradec Králové	Bühler Motor s.r.o.	Výroba elektrického a elektronického zařízení pro motorová vozidla
270	Hradec Králové	EXCON Steel,a.s.	Zpracovatelský průmysl
240	Česká Skalice	AGRO CS a.s.	Zpracovatelský průmysl
190	Česká Skalice	Farmet a.s.	Zpracovatelský průmysl
165	Trutnov	ZPA Smart Energy a.s.	Zpracovatelský průmysl
120	Slatina nad Zdobnicí	ZDOBNICE a.s.	Zemědělství, lesnictví a rybářství

Zdroj: KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ. Vlastní zpracování.

Faktor přítomnosti zahraničních firem

Uvedená Tabulka 12 zobrazuje podíl zahraničních subjektů na celkovém počtu ekonomických subjektů v krajích. Oba dva kraje sousedí pouze s Polskem, a proto jejich počet zahraničních osob není tak vysoký. Srovnání HKK a PAK s Libereckým krajem, který sousedí jak s Polskem, tak i s Německem, ukazuje, že hodnoty obou krajů nejsou tak špatné jak by se díky jejich lokalitě mohlo zdát. Z Tabulky 12 je zřejmé, že HKK má na svém území více zahraničních ekonomických subjektů, avšak v procentuálním vyjádření, je na tom lépe PAK.

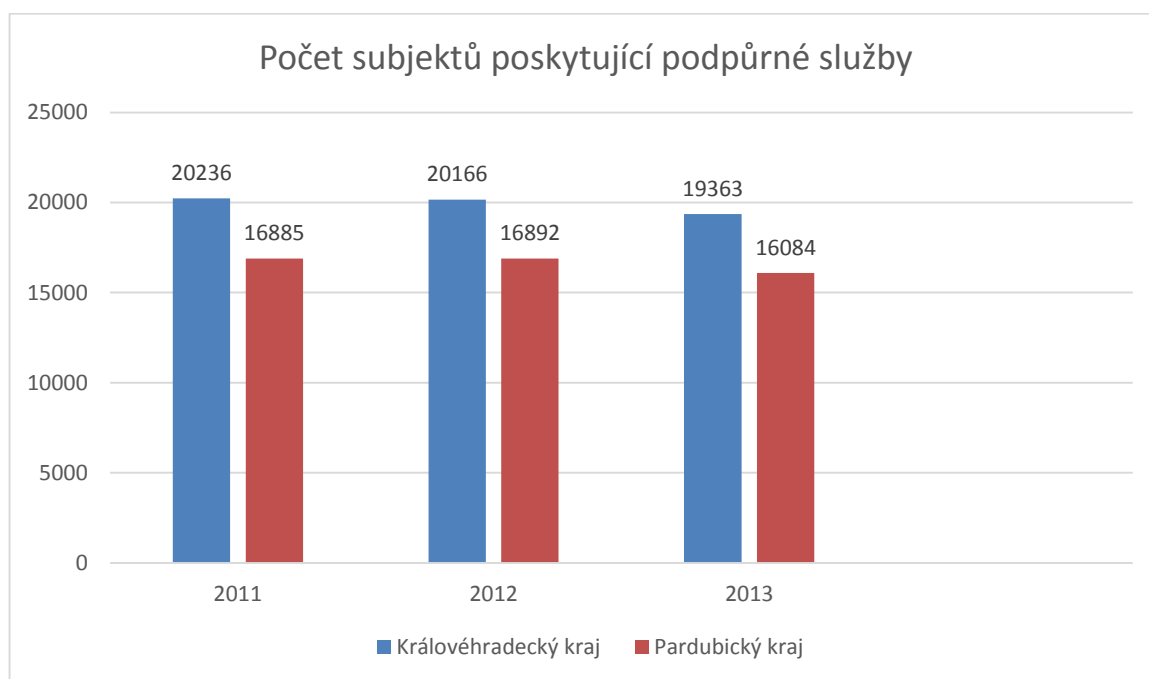
Tabulka 12 Podíl zahraničních subjektů na celkovém počtu ekonomických subjektů ve vybraných krajích k 31. 12. 2013

	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj	Liberecký kraj
Podnikatelské jednotky	133 970	115 116	114 472
z toho zahraniční osoby	1 832	1 733	1 536
podíl %	1,37	1,51	1,3

Zdroj: ČSÚ. Vlastní zpracování.

Faktor podpůrných služeb

Tento faktor se také podílí na zlepšování KPP. Obsahuje služby a činnosti podporující mezinárodní spolupráci firem, export/import, vyhledávání zahraničních partnerů pro obchodní, výzkumnou či technologickou spolupráci, dotace na zahraničních výstavách a veletrzích, mimosoudní řešení sporů s úřady, rozhodování majetkových a doménových sporů, stanovení požadavků na výrobky. Do roku 2008 spadaly tyto služby v rámci Odvětvové klasifikace ekonomických činností (dále jen OKEČ) do skupiny oddílu 74 sekce K - Činnost v oblasti nemovitostí a pronájmu, podnikatelské činnosti. Nyní se v ČR používá klasifikace ekonomických činností CZ-NACE, která nahradila zmíněný OKEČ. Podle této nové klasifikace se podpůrné činnosti zařadili do sekcí L – Činnosti v oblasti nemovitostí, M – Profesní, vědecké a technické činnosti a N – Administrativní a podpůrné činnosti. [6], [16]

Obrázek 6 Počet subjektů poskytující podpůrné služby
Zdroj: ČSÚ. Vlastní zpracování.

Skupiny L, M a N byly sečteny a zaznamenány do Obrázku 6. V období 2011 - 2013 počet subjektů v HKK klesal. I přes to má hodnoty ve všech sledovaných letech vyšší než PAK. Jeho trend je kolísavý. V celé ČR působí 522 159 (k 31. 12. 2013) těchto subjektů. V porovnání s ČR v roce 2013 se tedy v HKK vyskytuje 3,71 % subjektů poskytující podpůrné služby a v PAK 3,08 %.

4.2 Pracovní faktory

Tato část obsahuje hodnocení faktoru dostupnosti pracovních sil, kvality pracovních sil a flexibility pracovních sil.

Faktor dostupnosti pracovních sil

Součet zaměstnaných a nezaměstnaných osob představuje ekonomickou aktivitu obyvatelstva. Díky Tabulce 13 je vidět, že počet ekonomicky aktivní populace je 275 000 za HKK a 263 200 za PAK. Pokud by byl brán v potaz i počet obyvatel je zřejmé, že poměr obyvatel a ekonomicky aktivních obyvatel obou krajů je skoro totožný. Stejného výsledku je dosaženo i v případě ekonomicky neaktivních obyvatel. V HKK je obecně menší míra nezaměstnanosti v krajském městě a bývalých okresních městech.

Tabulka 13 Ekonomická aktivita obyvatel v tisících k 31. 12. 2013

	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj
Počet obyvatel	552,3	516,3
ekonomicky aktivní populace 15 a více let (pracovní síla)	275,0	263,2
v tom: zaměstnaní	252,4	241,0
nezaměstnaní	22,5	22,1
ekonomicky neaktivní	277,3	253,1
v tom: důchodci	132,7	119,7
studenti	40,4	37,2
děti do 14 let	81,9	77,9
ostatní	22,2	18,4

Zdroj: ČSÚ. Vlastní zpracování.

Hodnoty týkající se nezaměstnanosti obyvatel zachycuje Tabulka 14. Z ní je patrné, že PAK disponuje vyšším počtem volných pracovních míst, ale paradoxně procento nezaměstnaných osob je také vyšší. Příčina je v nedostatečně vzdělaném obyvatelstvu. Míra nezaměstnanosti v ČR byla v roce 2013 8,2 %, což znamená, že oba dva kraje byly pod celorepublikovým průměrem.

Tabulka 14 Podíl nezaměstnaných osob v roce 2013

	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj
Volná pracovní místa	1 299	2 393
Uchazeči o zaměstnání	27 678	26 371
Uchazeči na 1 volné pracovní místo	21,3	11
Podíl nezaměstnaných osob %	7,31	7,45

Zdroj: ČSÚ. Vlastní zpracování.

Faktor kvality pracovních sil

Počet a úroveň kvalifikované pracovní síly v krajích znázorňuje Tabulka 15. Z ní je patrná vzdělanost obyvatel zkoumaných krajů. V obou krajích je nejvyšší počet obyvatel, mající vystudovanou střední školu bez maturity. V čem se ale kraje liší, to jsou počty vysokoškolsky vzdělaných osob a osob se základním nebo žádným vzděláním. V HKK je počet osob se základním nebo žádným vzděláním nižší než počet osob vysokoškolsky vzdělaných a v PAK je to naopak. V obou krajích se vyskytuje celorepublikový trend, kterým je nedostatečný zájem o učební obory.

Tabulka 15 Vzdělání obyvatel v tisících k 31. 12. 2013

	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj
Počet obyvatel ve věku 15 a více	552,3	438,4
základní a bez vzdělání	60,7	65,5
střední bez maturity	183,6	161,2
střední s maturitou	161,2	153,6
vysokoškolské	64,8	58,1

Zdroj: ČSÚ. Vlastní zpracování.

Faktor flexibility pracovních sil

Faktor flexibility pracovní síly informuje o schopnosti přizpůsobit se měnícím se podmínkách na trhu práce. K hodnocení jsou použity údaje o celkovém počtu podnikatelských subjektů (fyzické osoby FO i právnické osoby PO) přepočtených na 1000 obyvatel. Pro výpočet hodnot v tabulce se postupovalo následovně: celkový počet subjektů/celkový počet obyvatel*1000, celkový počet fyzických osob/celkový počet obyvatel*1000 a celkový počet právnických osob/celkový počet obyvatel*1000. Z Tabulky 16 je zřejmé, že v HKK bylo na konci roku 2013 celkem 133 970 podnikatelských subjektů, z toho 108 076 FO a 25 894 PO. Na 1000 obyvatel v kraji tak připadalo 242,74

podnikatelů. Z toho je fyzických osob 195,82 a právnických osob 46,91. V PAK bylo na konci roku 2013 celkem 115 116 podnikatelských subjektů, z toho 92 365 FO a 22 751 PO. Na 1000 obyvatel v kraji tak připadalo 223,1 podnikatelů. Z toho je fyzických osob 179,01 a právnických osob 44,09.

Tabulka 16 Počet ekonomických subjektů podle právních forem na 1000 obyvatel k 31. 12. 2013

	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj
Celkem subjektů	133 970	115 116
Celkem obyvatel	551 909	515 985
na 1000 obyvatel celkem	242,74	223,1
Fyzické osoby	108 076	92 365
na 1000 obyvatel FO	195,82	179,01
Právnické osoby	25 894	22 751
na 1000 obyvatel PO	46,91	44,09

Zdroj: ČSÚ. Vlastní zpracování.

4.3 Infrastrukturní faktory

U těchto faktorů se práce zabývá faktory kvality silnic a železnic, informačních a komunikačních technologií a blízkosti mezinárodních letišť.

Faktor kvality silnic a železnic

Úroveň tohoto faktoru velmi napomáhá k rozvoji podnikatelské sféry. Jedná se o významný faktor ovlivňující KPP. V následující Tabulce 17 jsou uvedeny hodnoty délky silnic a dálnic v krajích. Jejich význam je samozřejmě odlišný. Lidé více preferují dálnice, proto je jim přiřazen koeficient 1 a silnicím I. třídy je přiřazen koeficient 0,5.

Kritérium kvality silnic v krajích se vypočítá podle následujícího vzorce:

$$KSr = \frac{\sum [(DDo * kdo) + (DSo * kso)] * 100}{DCo}$$

kde:

KSo – hodnota kritéria kvality silnic v okrese o (délka kvalitních silnic připadajících na 100 km celkové délky silnic)

DDo – délka dálnic v okrese o

DSo – délka silnic I. třídy v okrese o

DCo – celková délka dálnic a všech druhů silnic (I., II., III. třídy) v okrese o

kdo – koeficient významnosti dálnic mající hodnotu 1

kso – koeficient významnosti silnic I. třídy mající hodnotu 0,5

Tabulka 17 Kritérium kvality silnic v krajích k 31. 12. 2013

Ukazatel	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj
DDo[km]	17	9
DSo[km]	439	458
DDo * kdo	17	9
DSo * kso	219,5	229
DCo[km]	3 769	3 598
KSo	6,27	6,61

Zdroj: ČSÚ. Vlastní zpracování.

HKK i PAK prochází pouze dálnice D11, která je součástí evropského silničního koridoru E67. V PAK je to konkrétně 9 km a v HKK 17 km. V tabulce 17 můžeme vidět, že PAK má na 100 km všech procházejících silnic, kvalitnější silnice než HKK.

Co se týká železniční sítě, Tabulka 18 zachycuje počet km v obou krajích. Z tabulky je patrné, že HKK má železniční síť výrazně delší než sousední kraj. Oba kraje mají v porovnání se zbytkem krajů v ČR hustou železniční síť.

Tabulka 18 Provozní délka železničních tratí k 31. 12. 2013

	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj
Provozní délka železničních tratí	714 km	542 km

Zdroj: ČSÚ. Vlastní zpracování.

Železniční síť v HKK patří svojí hustotou v rámci ČR k nadprůměrným. HKK projede denně 50 rychlíků segmentu dálkové dopravy na relacích Trutnov – Praha a Pardubice – Liberec. V pracovní den jezdí 606 spojů, v sobotu 451 a v neděli 431. Regionální vlaky ujedou za rok 5,3 milionů vlakových kilometrů. Nenajdeme zde žádnou dvoukolejnou trať. Elektrifikováno je cca 15 % délky tratí. Jsou to úseky Pardubice - HK - Jaroměř a dále

Týniště nad Orlicí - HK - Velký Osek. Strategicky důležitá je blízkost a návaznost na modernizovanou vysokorychlostní trať v sousedním pardubickém regionu, která je součástí mezinárodního tranzitního železničního koridoru. [17]

PAK denně projede v průměru 556 vlaků, v pracovních dnech je to 613 osobních spojů, o víkendu pak 468. Celkem ujedou v průběhu platnosti jízdního řádu 4,781 mil. vlakových kilometrů. V krajském hlavním městě Pardubicích zastavuje mnoho mezinárodních vlaků EuroCity do měst jako Berlín, Hamburk, Vídeň, Varšava, Bratislava, Žilina, Budapešť a Bělehrad. [18]

Faktor informačních a komunikačních technologií

Předposledním faktorem spadající do infrastrukturních faktorů je faktor informačních a komunikačních technologií. V dnešní době nutnost, bez které se podniky neobejdou. Sleduje se vybavenost domácností osobními počítači a jejich internetovým připojením. Na základě těchto dvou věcí mohou totiž firmy efektivněji komunikovat s potencionálními zákazníky. Jak ukazuje Tabulka 19, oba kraje jsou v obou případech nadprůměrné, přičemž HKK je lehce před PAK v počtu domácností mající osobní počítač a naopak PAK je na tom lépe co do počtu domácností mající přístup k internetu.

Tabulka 19 Použití informačních a komunikačních technologií k 31. 12. 2013

	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj	Česká Republika
Domácnosti mající osobní počítač	71,2 %	70,7 %	68,1 %
Domácnosti mající přístup k internetu	68,9 %	69,0 %	67,0 %

Zdroj: ČSU. Vlastní zpracování.

Faktor blízkosti mezinárodních letišť

ČR má relativně hustou síť letišť. Nachází se zde celkem 90 civilních letišť, které se dělí na veřejné a neveřejné. K veřejným letištím patří ty, které přijímají v mezích své technické způsobilosti všechna letadla. Naopak neveřejná přijímají letadla na základě předchozí dohody s provozovatelem letiště. Dále se letiště rozdělují na vnitrostátní, která jsou určena a vybavena k uskutečňování letů, při nichž není překročena státní hranice ČR, a letů, při nichž není překročena hranice schengenského prostoru a mezinárodní letiště, určená a

vybavená k uskutečňování letů vnitrostátních i letů, při nichž je překročena státní hranice. [19]

V HKK existuje celkem 13 letišť, ale pouze jediné se statusem mezinárodní neveřejné letiště a to přímo v HK. Ostatní letiště mají status Veřejné vnitrostátní letiště nebo Plocha SLZ neověřená. Dále jsou v kraji provozovány 3 heliporty pro leteckou záchrannou službu – v HK, Trutnově a Náchodě. [20]

PAK může nabídnout letišť 15, ze kterých 3 mají status mezinárodní letiště. Tím největším mezinárodním/veřejným a vojenským letišťem v ČR je letiště přímo v Pardubicích. Toto letiště je jedním z pěti páteřních letišť ČR. Dále je to letiště v Čáslavi, které je vojenské a mezinárodní neveřejné. Posledním letišťem je neveřejné letiště ve Vysokém Mýtě. Ostatní letiště mají status Veřejné vnitrostátní letiště nebo Plocha SLZ neověřená jako tomu bylo v HKK. [21]

4.4 Lokální faktory

Do lokálních faktorů patří faktor podnikatelské a znalostní báze a také faktor asistence veřejné správy.

Faktor podnikatelské a znalostní báze

Podnikatelská báze je zhodnocena na základě identifikace průmyslových lokalit a zón na území regionu. Tyto zóny jsou součástí územně plánovacích dokumentů. V Tabulce 20 jsou popsány největší lokality na území HKK. Tento kraj má na svém území 12 zón o celkové rozloze 503,7 ha. Zóna Smiřice – Průmyslová zóna je třetí největší v kraji a nachází se na zemědělských plochách východně od Smiřic. Tyto pozemky jsou v rukách soukromých vlastníků a využívají se k lehké výrobě a existuje zde i fotovoltaická elektrárna. [22]

Tabulka 20 Průmyslové zóny v HKK, 2015

Název zóny	Funkční náplň	Plocha	Využitá plocha	Volná plocha
Kopidlno – Průmyslová zóna	Lehký průmysl, sklady.	84 ha	Cca 10,5 ha - tj. 12,5%	Cca 73,5 ha - tj. Cca 87,5%
Jičín – Průmyslová zóna I, II, III	Průmysl, sklady.	PZ I: 34 ha; PZ II: 25,3 ha; PZ III: 11,6 ha (celkem 70,9 ha)	PZ I: 19,6 ha - tj. 58%; PZ II: 20,3 ha - tj. 71,5%; PZ III dosud nevyužívaná	PZ I: 14,4 ha - tj. 42%; PZ II: 5 ha - tj. 19,8%; PZ III: 11,6 ha - tj. 100%
Smiřice – Průmyslová zóna	Průmyslová výroba šetrná k prostředí, sklady.	54 ha	12 ha + 14 ha fotovoltaika -tj. 48%	cca 28ha tj. 52%

Zdroj: RIS. Vlastní zpracování.

Situaci v PAK zaznamenává Tabulka 21. I tato tabulka popisuje největší lokality na území kraje. V PAK je celkem 9 zón o celkové velikosti 457,2 (velikost zóny Vysoké Mýto – SV nebyla uvedena). Zóna Pardubice – Přístav – Multimodální logistické centrum je druhou největší v kraji. Tato zóna má napojení na dálnici D11 mířící do sousedního HK. Proto je zajímavé, že není dosud využívána. [22]

Tabulka 21 Průmyslové zóny v PAK, 2015

Název zóny	Funkční náplň	Plocha	Využitá plocha	Volná plocha
Pardubice – Free zone – Staré Čivice	Lehká průmyslová výroba.	97,4 ha	54,1 ha - tj. 56%	43,3 ha - tj. 44%
Pardubice – Přístav – Multimodální logistické centrum	Kontejnerový terminál, veřejný přístav, logistické služby spojené se skladováním a distribucí zboží, obchodní činnost, lehká a střední průmyslová výroba bez negativních vlivů na okolí.	90 ha	Dosud nevyužívaná PZ.	90 ha - tj. 100%
Přelouč	Plochy výroby (nerušivé, průmyslové).	68,8 ha	15,4 ha - tj. 22%	53,4 ha - tj. 78%

Zdroj: Regionální informační servis. Vlastní zpracování.

Znalostní báze je hodnocena na základě počtu škol v regionu.

Tabulka 22 Počet škol v roce 2013

	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj
Základní školy	265	251
Gymnázia	19	20
Střední školy bez maturity	68	56
Střední školy s maturitou	24	20
Vyšší odborné vzdělávání	11	10
Vysokoškolské studium	1	1

Zdroj: ČSÚ. Vlastní zpracování.

Z tabulky 22 je patrné, že si jsou oba kraje velmi podobné co do počtu škol. Největší rozdíl je v počtu základních škol a naopak v počtu vysokých škol se shodují. V HKK má zázemí Univerzita HK s fakultou filosofickou, pedagogickou, přírodovědeckou, informatiky a managementu a ústavem sociálních věcí. Pobočky zde ale také mají Univerzita Karlova v Praze (Lékařská fakulta v HK) a Metropolitní univerzita Praha. V PAK byla založena roku 1950 Univerzita Pardubice. V současné době má univerzita fakultu dopravní, ekonomicko-správní, filosofickou, restaurování, zdravotních studií, chemicko-technologickou a elektrotechniky a informatiky. V obou krajích samozřejmě najdeme školy jako obchodní akademie, střední průmyslové školy, gymnázia a odborné učiliště. Za zmínku ale stojí i méně známé a proslulé školy. V PAK nalezneme Střední odborné učiliště včelařské, NOE - Křesťanská základní škola a mateřská škola, Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra pro kriminální policii, Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany. V HKK stojí za zmínku Střední škola oděvní, služeb a ekonomiky, Střední škola potravinářská, Česká lesnická akademie Trutnov, Střední uměleckoprůmyslová škola hudebních nástrojů a nábytku a Střední průmyslová škola kamenická a sochařská. [23], [24]

Faktor asistence veřejné správy

Jak bylo zmíněno výše, faktor asistence veřejné správy patří do méně významných faktorů. Jedná se o podporu podnikatelského prostředí ze strany měst a obcí. Jsou to místní aktéři prostřednictvím sítě dobrovolných svazků obcí i místních akčních skupin. V tabulce 23 vidíme příjmy a výdaje krajů. V roce 2013 byly celkové příjmy HKK 19 670 mil. Kč. Z toho daňové příjmy tvořily částku 9 805 mil. Kč. Při přepočtu na 1000 obyvatel byly celkové příjmy 35,6 mil. Kč a výdaje 34,5 mil. Kč (stav obyvatel v roce 2013 =552 053).

V PAK byly v roce 2013 celkové příjmy 17 750 mil. Kč. Z toho daňové příjmy tvořily částku 8 857 mil. Kč. Při přepočtu na 1000 obyvatel byly celkové příjmy 34,4 mil. Kč a výdaje 32,4 mil. Kč (stav obyvatel v roce 2013 = 515 781).

Tabulka 23 Příjmy kraje, obcí a dobrovolných svazů obcí v krajích v mil. Kč k 31. 12. 2013

	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj
Příjmy celkem (mil. Kč)	19 670	17 750
v tom: daňové	9 805	8 857
Výdaje celkem (mil. Kč)	19 038	16 703
Rozdíl příjmů a výdajů (mil. Kč)	632	1 047

Zdroj: ČSÚ. Vlastní zpracování.

4.5 Cenové faktory

Tuto skupinu tvoří faktor ceny práce a nemovitostí. V následujícím textu jsou tyto faktory rozebrány.

Faktor ceny práce

Tento faktor se vyhodnocuje na základě průměrných hrubých mezd. Konkrétní hodnoty zobrazuje Tabulka 24, kde jsou oba sledované kraje a celá ČR. Zmíněná tabulka je provedena za rok 2012, jelikož za rok 2013 nejsou dostupné všechny údaje. Je zřejmé, že oba kraje, co se týče celkové průměrné měsíční mzdy, jsou pod průměrem ČR. V čem naopak průměr ČR převyšují, jsou průměrné mzdy v zemědělství, lesnictví a rybářství, zásobování vodou, činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi, kulturní, zábavní a rekreační činnosti (HKK) a činnosti v oblasti nemovitostí (PAK). Nejvyšší průměrné mzdy mají zaměstnanci specializující se výrobou a rozvody elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu v HKK a v PAK zaměstnanci v oboru peněžnictví a pojišťovnictví. Co se týče celorepublikového průměru, tak nejvyšší průměrné mzdy mají stejně jako v PAK obyvatelé zaměstnaní v peněžnictví a pojišťovnictví.

Tabulka 24 Průměrná hrubá měsíční mzda v Kč za rok 2012 v Kč

	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj	Česká Republika
Celková průměrná hrubá měsíční mzda	21 968	21 377	25 100
Zemědělství, lesnictví a rybnářství	20 708	19 287	19 436
Těžba a dobývání	31 360	23 102	32 498
Zpracovatelský průmysl	23 261	22 378	24 572
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	39 676	34 596	42 487
Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	26 088	21 127	23 731
Stavebnictví	20 399	20 229	22 902
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	18 857	19 181	23 304
Doprava a skladování	19 410	21 076	23 348
Ubytování, stravování a pohostinství	11 918	11 409	13 313
Informační a komunikační činnosti	32 156	29 720	46 871
Peněžnictví a pojišťovnictví	35 979	37 265	50 425
Činnosti v oblasti nemovitostí	16 370	22 561	21 145
Profesní, vědecké a technické činnosti	21 960	25 108	32 857
Administrativní a podpůrné činnosti	14 654	11 874	17 049
Věřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	24 905	24 001	26 839
Vzdělávání	20 908	21 220	24 579
Zdravotní a sociální péče	23 518	20 823	25 251
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	21 636	16 770	20 555
Ostatní činnosti	15 586	15 448	19 592

Zdroj: ČSÚ. Vlastní zpracování.

Faktor ceny nemovitostí

Jelikož se ceny stavebních pozemků pro výstavbu objektů zpracovatelského průmyslu liší obec od obce, pro výpočet byl zvolen postup průměrných hodnot. Z každého okresu byly vybrány 3 obce nebo města, u kterých byla zachycena nejvyšší cena pozemku a jejich ceny pozemku zprůměrovány. Aby bylo dosaženo průměrné ceny i za celkový kraj byly zprůměrovány i okresy. Data byla brána z internetových stránek České společnosti certifikovaných odhadců majetku (dále jen CSCOM).

V HKK se nacházejí okresy HK, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov. Jejich umístění je vidět na Obrázku 7.

Obrázek 7 Okresy a významné města HKK

Zdroj: portal.mpsv.cz/upcr/kp/hkk

Pro okres HK byly vybrány obce HK, Třebechovice pod Orebem a Chlumec nad Cidlinou.

Pro okres Jičín to jsou obce Jičín, Hořice a Nová Paka.

Okres Náchod zastupují Jaroměř, Náchod a Nové Město nad Metují.

Okres Rychnov nad Kněžnou obsahuje údaje z měst: Kostelec nad Orlicí, Rychnov nad Kněžnou a Solnice.

Poslední okres v tomto kraji je okres Trutnov, ve kterém byly k dispozici údaje pouze z městyse Staré Buky a města Úpice.

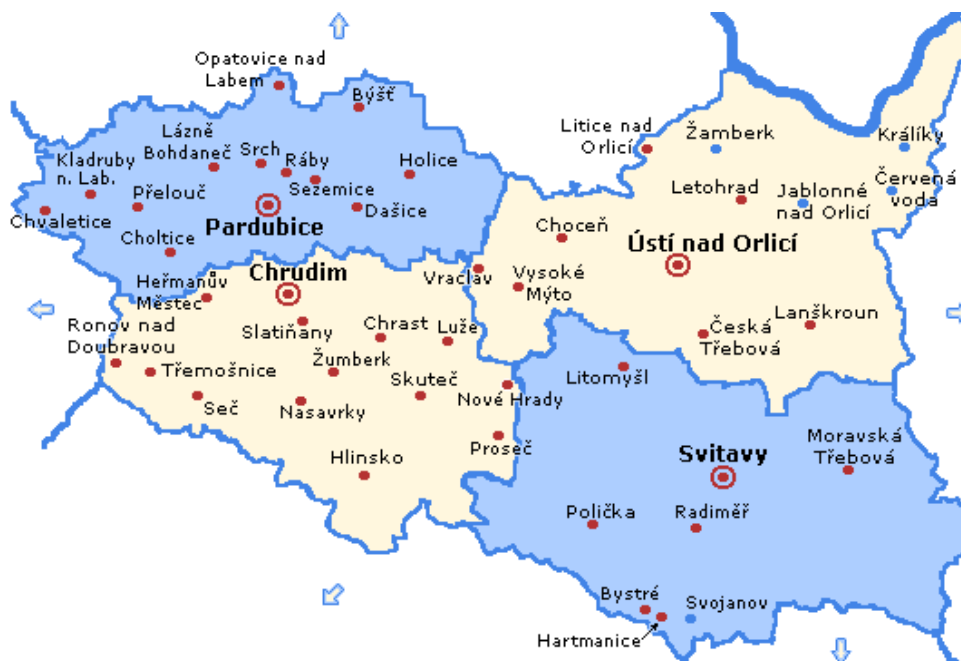
Tabulka 25 Cena převážně průmyslové nebo zemědělské zástavby v Kč/m² v HKK v rozmezí let 2006-2014

Okres	Max	Min
Hradec Králové	883,33	566,67
Jičín	733,33	350
Náchod	600	266,67
Rychnov nad Kněžnou	286,67	123,33
Trutnov	100	27,5

Zdroj: CSCOM. Vlastní zpracování.

Maximální a minimální ceny pozemků v jednotlivých okresech jsou uvedeny v Tabulce 25. Z tabulky je vidět, že nejvyšší cena za převážně průmyslové nebo zemědělské zástavby v HKK je v okrese HK a nejnižší v okrese Trutnov. Průměr za celý HKK je max 520,67 Kč/m² a min 266,83 Kč/m². [25]

V PAK se nachází okresy Chrudim, Pardubice, Svitavy a Ústí nad Orlicí. Obrázek 8 zachycuje jejich polohu spolu s významnými městy v okolí.

Obrázek 8 Okresy a významné města PAK
Zdroj: Kamzajit.cz.

Pro okres Chrudim byly zvoleny tyto obce: Hlinsko v Čechách, Chrudim a Slatiňany.

V okrese Pardubice byly k dispozici údaje od obcí a měst: Chvaletice, Přelouč a Nové Jesenčany.

Okres Svitavy zastupují Svitavy, Litomyšl a Moravská Třebová.

Pro okres Ústí nad Orlicí byly nejvyšší hodnoty u měst Vysoké Mýto, Letohrad a Ústí nad Orlicí.

Tabulka 26 Cena převážně průmyslové nebo zemědělské zástavby v Kč/m² v PAK v rozmezí let 2004-2015

Okres	Max	Min
Chrudim	516,67	216,67
Pardubice	666,67	266,67
Svitavy	383,33	233,33
Ústí nad Orlicí	416,67	166,67

Zdroj: CSCOM. Vlastní zpracování.

Maximální a minimální ceny pozemků v jednotlivých okresech PAK jsou uvedeny v Tabulce 26. Z tabulky je vidět, že nejvyšší cena za převážně průmyslové nebo zemědělské zástavby je v okrese Pardubice a nejnižší v okrese Ústí nad Orlicí. Průměr za celý PAK je max 495,83 Kč/m² a min 220,84 Kč/m². [25]

Tabulka 27 Ceny pronájmu nebytových prostor v krajích v roce 2015

	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj
Kancelářské prostory (Kč/m²/měsíc)	65 – 840	32 - 173
Obchodní prostory (Kč/m²/měsíc)	25 – 280	90 - 215

Zdroj: reality.idnes.cz. Vlastní zpracování.

Ceny pronájmů nebytových prostorů, konkrétně cenu kancelářských prostorů a obchodních prostorů zachycuje Tabulka 27. Z ní vyčteme, že HKK má opravdu velké rozmezí co se týče cen pronájmu kancelářských prostorů i prostorů obchodních. Oba dva ukazatele má dražší, kromě spodní cenové hranice obchodních prostorů. V PAK jsou nejdražší ceny pronájmu v Pardubicích a nejlevnější v Chocni a Ústí nad Orlicí. V HKK jsou ceny pronájmu nejdražší v HK a naopak nejlevnější v Náchodě.

4.6 Environmentální faktory

Poslední faktor se dělí se na faktor urbanistické a přírodní atraktivity území a kvalitu životního prostředí.

Faktor urbanistické a přírodní atraktivity území

Tento faktor se hodnotí na základě turistické atraktivity území. Tabulka 28 zachycuje sledované údaje, které doporučuje Eurostat. Je velmi úzce spjat s urbanistickou a přírodní atraktivitou území, protože pokud by se na sledovaných území nenacházely, nejspíš by turistická aktivita nebyla příliš vysoká.

Tabulka 28 Kapacita a návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení k 31. 12. 2013

	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj
Kapacita hromadných ubytovacích zařízení		
Zařízení	1 116	361
Pokoje	18 342	7 673
Lůžka	51 266	21 842
Místa pro stany	5 097	1 627
Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení		
Hosté	965 416	369 233
z toho nerezidenti	230 886	53 048
Přenocování	3 209 311	1 035 572
z toho nerezidenti	816 097	139 020
Průměrný počet přenocování z toho nerezidenti	3,3	2,8
Průměrná doba pobytu (dny) z toho nerezidenti	3,5	2,6
Průměrná doba pobytu (dny) z toho nerezidenti	4,3	3,8
z toho nerezidenti	4,5	3,6
Čisté využití lůžek % 1	27,9	21,3
Využití pokojů % 1	32,9	25,2

Zdroj: ČSÚ. Vlastní zpracování.

HKK převyšuje PAK ve všech sledovaných faktorech. Hlavním důvodem jsou populárnější turistická místa v kraji, tudíž vyšší turistická atraktivita území.

Urbanistická atraktivita území

Tento faktor se vyhodnocuje na základě přítomnosti památek UNESCO, městských památkových rezervací a městských památkových zón. Jejich konkrétní výskyt ve sledovaných krajích je zaznamenán v Tabulce 29.

Tabulka 29 Urbanistická atraktivita území.

	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj
Památky UNESCO	Není	Zámek Litomyšl
Městské památkové rezervace	Hradec Králové	Pardubice
	Jičín	Litomyšl
	Josefov	Moravská Třebová
	Nové Město nad Metují	
Městské památkové zóny	Hradec Králové - část	Heřmanův Městec
	Nový Bydžov	Chrast
	Pecka	Chrudim
	Sobotka	Luže
	Železnice	Skuteč - Předhradí
	Broumov	Dašice
	Jaroměř	Bystré
	Náchod	Jevíčko
	Police nad Metují	Polička
	Stárvkov	Svitavy
	Dobruška	Brandýs nad Orlicí
	Opočno	Česká Třebová
	Rokytnice v Orlických horách	Jablonné nad Orlicí
	Rychnov nad Kněžnou	Králíky
	Dvůr Králové	Lanškroun
	Hostinné	Letohrad
	Pilníkov	Ústí nad Orlicí
	Trutnov	Vysoké Mýto
	Vrchlabí	Žamberk
	Žacléř	

Zdroj: ČSÚ. Vlastní zpracování.

V ČR nalezneme 12 památek UNESCO. V PAK se nachází jedna v okrese Svitavy, konkrétně v Litomyšli. Jedná se o zámek, který představuje nejvýznamnější renesanční památku u nás. V HKK se žádná památka UNESCO nenachází. Pro určité skupiny zahraničních i domácích turistů snižuje právě absence památek UNESCO atraktivitu HKK. Městských památkových rezervací je v ČR celkem 40. V HKK jsou 4 a v PAK 3. Městské památkové zóny se vyskytují ve vyšším počtu. V celé republice je jich 253 a ve sledovaných krajích to jsou čísla 20 v HKK a číslo 19 v PAK.

Přírodní atraktivita území

Přírodní atraktivita území se hodnotí podle přítomnosti ukazatelů v Tabulce 30. Přítomnost jednoho ze čtyř národních parků splňuje pouze HKK. Na tomto území nalezneme Krkonošský národní park (dále jen KRNAP), který zasahuje i do kraje libereckého. Chráněná krajinná oblast (dále jen CHKO) Český ráj se rozkládá v HKK, libereckém a středočeském kraji. Je to nejstarší chráněná krajinná oblast v Česku, která získala status geopark UNESCO. Společnou CHKO pro oba kraje je CHKO Orlické hory, které byly vyhlášené roku 1969. Mezi PAK a krajem Vysočina je CHKO Žďárské vrchy, které postupně přecházejí do CHKO Železné hory. Poslední zmíněné CHKO bylo spolu s CHKO Broumovsko a s CHKO Poodří (Moravskoslezský kraj) vyhlášeno teprve 27. 3. 1991 a jsou tak posledními ustanovenými CHKO. Biosférických rezervací se v současné době nachází v celém Česku šest. Jedná se o vybrané národní parky a chráněné krajinné oblasti, které se však nemusí shodovat s názvy národních parků a CHKO. Tyto rezervace nejsou zaměřeny pouze na ochranu přírody, ale respektují a podporují ty lidské činnosti v krajině, které vedou k jejímu pozitivnímu trvale udržitelnému využití a rozvoji. V HKK se nachází 4 lázeňská místa a v PAK pouze Lázně Bohdaneč. Co se týče významných jeskyní, v ČR existuje až 2000 jeskyní, z nichž pouze 14 je veřejně přístupných. Ve sledovaných krajích se ale žádná významná jeskyně nevyskytuje. [26], [27], [28]

Tabulka 30 Přírodní atraktivita území, 2015

	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj
Národního park	KRNAP	Není
CHKO	Broumovsko	Orlické hory
	Český ráj	Žďárské vrchy
	Orlické hory	Železné hory
Biosférické rezervace	Biosférická rezervace Krkonoše	Biosférická rezervace Dolní Morava
Lázeňské místa	Janské Lázně	Lázně Bohdaneč
	Lázně Běláhrad	
	Velichovky	
	Náchod	
Významné jeskyně	nejsou	Nejsou

Zdroj: ČSÚ. Vlastní zpracování.

Faktor environmentální kvality území

Tento faktor je chápán jako méně významný. Hodnotí se na základě kvality ovzduší. Hlavním regulátorem jsou právní normy, na jejichž základě dochází ke kontrole limitů hodnot vypouštění a koncentrace škodlivých látek a aplikace koncových technologií. Nejzásadnější je zákon o ochraně ovzduší č. 86/2002 Sb., který specifikuje zdroje znečišťování a povinnosti jejich provozovatelů a příslušných správních úřadů. Zdroje znečišťování mohou být mobilní a stacionární. Oba dva se dále rozdělují na zvláště velké a velké (ve správní kompetenci krajů), střední (ve správní kompetenci obcí s rozšířenou působností) a malé (ve správní kompetenci obcí). Tyto zdroje znečištění se omezují na základě administrativních (limity) a ekonomických nástrojů (poplatky). [6]

Do zhodnocení faktoru jsou zahrnuty látky znečišťující ovzduší z kategorií Registru zdrojů znečišťování ovzduší (dále jen REZZO), kde do stacionárních zdrojů znečištění patří REZZO 1-3 a do mobilních zdrojů znečištění REZZO 4.

- REZZO 1 - velké stacionární zdroje znečišťování (velké výtopy, sklárny, lakovny s vysokou potřebou barev)
- REZZO 2 - střední stacionární zdroje znečišťování (výrobní provozy, kotelny do výkonu 5MW)
- REZZO 3 - malé stacionární zdroje znečišťování (vytápění domů do 200kW, malé provozy)
- REZZO 4 - mobilní zdroje znečišťování (automobilová doprava) [29]

Tabulka 31 Emise základních znečišťujících látek do ovzduší REZZO 1-4 v roce 2013

	HKK (t/rok)	%	PAK (t/rok)	%	ČR (t/rok)	%
Tuhé látky	2 970,4	7	3 014,1	7,1	42 399,9	100
Oxid siřičitý SO₂	4 680,1	3,4	11 963,1	8,7	137 753,8	100
Oxidy dusíku NO_x	6 472,9	3,6	13 350,9	7,4	179 981,4	100
Oxid uhelnatý CO	25 998,3	5,0	23 509,7	4,5	523 233,6	100

Zdroj: ČESKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV. Vlastní zpracování.

Tabulka 31 zobrazuje, jak jsou na tom sledované kraje, co se týče emisí ve vzduchu. Je vidět, že PAK znečišťuje ovzduší více než HKK. V PAK nalezneme 2 velké parní

elektrárny řadí se do REZZO 1. Jsou to konkrétně elektrárny v Chvaleticích a Opatovicích nad Labem, které velkou mírou ovlivňují i sousední HKK.

HKK patří mezi kraje s relativně čistým ovzduším. Především velká města se potýkají s nárůstem emisí oxidu dusíku, oxidu uhelnatého a nárůstem hluku. Hlavním důvodem je automobilová doprava vedená často i přes centra měst a obydlené lokality. V kraji nejsou velké zdroje znečištění s výrazným negativním vlivem na kvalitu ovzduší.

PAK je pod průměrem ČR z hlediska celorepublikového znečištění ovzduší. Kraj přispívá spíše k dálkovému přenosu škodlivin do okolních krajů, než ke kontaminaci pouze vlastního území.

Oxid uhelnatý se při vdechování váže na krevní barvivo a ve vysoké koncentraci může přivodit smrt po několika vdechnutích. Způsobuje závratě, záchvaty dušení, bolest hlavy a nevolnost. Koncentrace 0,32 %obj způsobuje bolesti hlavy a závratě po 5 až 10 minutách působení na člověka. Oxidy dusíku poškozují hlavně plíce a způsobují respirační onemocnění. Již při nízkých koncentracích způsobují kašel a slzení očí. Při velké koncentraci způsobují křeče, zástavu dechu a smrt. Oxid siřičitý působí také negativně na plíce a zhoršuje tak dýchání, což může vyústit až k plicnímu edému. Při koncentracích látky větších než 0,04 %obj je životu nebezpečné působení na člověka již po několika minutách. Do kategorie tuhých látek patří prachové částice o velikosti od 0,1 μm po 0,5 mm charakteristické různorodým složením. Způsobují kardiovaskulární onemocnění, choroby dýchacích cest a také jsou potencionálními karcinogeny. Obecné emisní limity zmíněných látek zachycuje Obrázek 9, na kterém je zřejmá klesající tendence hmotnostního toku. [30]

Název znečišťující látky	Hmotnostní tok [g/h]	Hmotnostní koncentrace [mg/m ³]
tuhé znečišťující látky	=<2500 >2500	200 150
oxidy síry vyjádřené jako oxid siřičitý	>20000	2500
oxidy dusíku vyjádřené jako oxid dusičitý	>10000	500
oxid uhelnatý	>5000	500

Obrázek 9 Obecné emisní limity

Zdroj: Vyhláška č. 415/2012 Sb. o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší

Tabulka 32 zobrazuje největší stacionární bodově sledované zdroje emisí v krajích, evidované v databázích REZZO 1 a REZZO 2.

Tabulka 32 Největší stacionární bodově sledované zdroje emisí, REZZO 1 a 2

	HKK	PAK
REZZO 1 - Zdroje výroby elektrické energie a tepla	ČEZ, a.s. - OJ Elektrárny Poříčí - provoz Elektrárna Poříčí	Synthesia – teplárna
Průmyslová a komunální energetika – spalování dřeva	PIANA Týniště, a.s.	Pila Helvíkovice
Zdroje výroby a zpracování kovů a nerostných surovin	Ronal ČR s.r.o.	Holcim (Česko) a.s. (Cementárny a vápenky Prachovice a.s.)
Spalovny odpadů a zdroje se spalováním odpadu	Fakultní nemocnice HRADEC KRÁLOVÉ	ALIACHEM, a.s. - o. z. SYNTHESIA

Zdroj: ČSÚ. Vlastní zpracování.

5. Vícekriteriální analýza environmentálních faktorů

Vícekriteriální hodnocení variant je množina variant zadána ve formě konečného seznamu variant. Tyto varianty jsou dále hodnoceny podle jednotlivých zvolených kritérií. Cílem této metody je najít takovou variantu, která nejlépe vyhovuje zvoleným kritériím nebo nalézt preferenční pořadí variant. Metoda se dá použít k výběru různých věcí např. automobilu, dovolené, drahé zakázky, místa bydliště... [31]

Jak bylo zmíněno v úvodu práce, vícekriteriální analýza je provedena pouze pro faktor environmentální. Hlavním důvodem je všeobecná absence objektivního určení vah a rozsah práce, který by byl v konečné fázi spíše pro práci dizertační. V této práci je popsáno, jak bylo na jednotlivé váhy nahlíženo a proč dostaly konkrétní váhy.

Bylo použito bodového hodnocení, kde nejlepší varianta nebo nejdůležitější kritérium dostalo nejvíce bodů. Pro tento postup byla zvolena škála od 1 do 5, kde 1 je nejhorší varianta a 5 nejlepší.

K celkové hodnotě krajů se postupovalo následovně. Autorka si nejprve vypsala a rozdělila zkoumané prvky. Environmentální faktor se rozděluje na faktor urbanistické a přírodní atraktivity území a faktor environmentální kvality území. Proto byly vytvořeny dvě tabulky. První tabulka, Tabulka 33, obsahuje informace o urbanistické a přírodní atraktivitě území. Oběma byly na základě podrobného prozkoumání přiřazeny váhy, které v součtu dávají číslo 1. Totéž bylo provedeno i se zkoumanými prvky v urbanistické a přírodní atraktivitě území. Tedy i jejich součet je roven 1. V dalším kroku byly k jednotlivým ukazatelům přiřazeny body podle nejlepší varianty nebo nejdůležitějšího kritéria. (1 nejhorší, 5 nejlepší). Následně byly tyto body roznásobeny s vahami a sečteny zvlášť za urbanistickou atraktivitu území a zvlášť za přírodní atraktivitu území. Celková hodnota vznikla díky roznásobení těchto hodnot s celkovými vahami území a následnému sečtení. V Tabulce 34 se postupuje podobně. Výhodou je, že se sleduje pouze faktor environmentální kvality území, tudíž je vypuštěn jeden krok roznásobení a sečtení. Pokud by měl být přeci jenom environmentální faktor porovnán s jiným faktorem, tyto konečné hodnoty by byly roznásobeny zvolenou vahou (Tabulka 1) a sečteny. Výsledná hodnota by potom byla porovnáвана.

Environmentální faktor byl zvolen kvůli jeho sílícímu povědomí občanů vyvolané EU. Stále více se například vedou diskuze k ochraně životního prostředí. V programovém období 2014-2020 je zahrnut i OPŽP, který je spolufinancován z Evropských strukturálních a investičních fondů a řízen Ministerstvem životního prostředí. Konkrétně je na tuto oblast vyčleněna částka 2,64 mld. EUR z celkových 23,85 mld. EUR sloužících k podpoře všech 10 Operačních programů. Hlavním cílem tohoto programu je ochrana a zajištění kvalitního prostředí pro život obyvatel ČR, podpora efektivního využívání zdrojů, eliminace negativních dopadů lidské činnosti na životní prostředí a zmírňování dopadů změn klimatu. Mezi podporované oblasti patří:

- Prioritní osa 1: Zlepšování kvality vod a snižování rizika povodní
- Prioritní osa 2: Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech
- Prioritní osa 3: Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika
- Prioritní osa 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu
- Prioritní osa 5: Energetické úspory
- Prioritní osa 6: Technická pomoc

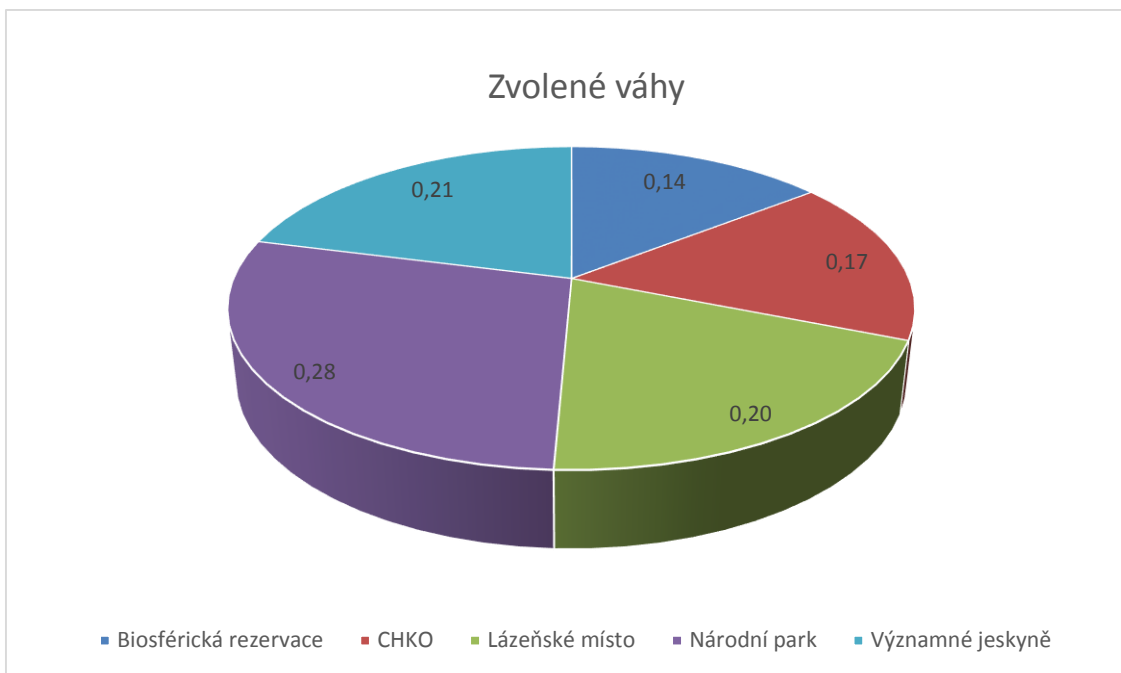
Programy pro programové období 2014 – 2020 byly vymezeny usnesením vlády ČR č. 867 ze dne 28. listopadu 2012. Konkrétně OPŽP byl schválen Evropskou komisí dne 30. 4. 2015. [32]

Faktoru urbanistické atraktivity území byla zvolena váha 0,4, jelikož není tak zranitelný, unikátní a křehký jako faktor přírodní atraktivity území, kterému byla přiřazena váha 0,6. Památkám UNESCO byla přiřazena váha 0,5 z důvodu vyjimečnosti a přínosu pro celkový turistický ruch v kraji. Tyto památky lákají zejména zahraniční turisty, kteří při cestě za nimi navštěvují i ostatní zajímavá místa v kraji. Pro bodové hodnocení bylo rozhodnuto, že kraj, který nemá žádnou památku UNESCO, získá 1 bod, kraj s 1 památkou získá 2 body, 2 památky v kraji představují 3 body, kraj se 3 památkami 4 body a 5 bodů za více než 3 památkami UNESCO. V HKK není žádná památka UNESCO, proto získal 1 bod. V PAK je jedna památka UNESCO z celkových 12 nacházejících se v ČR. Jelikož se v ostatních krajích ČR vyskytuje více památek UNESCO, byly PAK přiřazeny 2 body. Městské památkové rezervace byly ohodnoceny vahou 0,3. Nejsou takovým lákadlem jako památky UNESCO, ale přeci jen je turisté vyhledávají. V ČR jich je celkem 40. Pro bodové

hodnocení bylo opět rozhodnuto o provedení stručného popisu bodů. V první skupině s 1 bodem jsou kraje bez městských památkových rezervací, druhá skupina s 1 rezervací by dostala 2 body, třetí skupina za 3 body má 2 a 3 rezervace, předposlední skupina za 4 body obsahuje 4 a 5 městských památkových rezervací a poslední obsahuje 6 a více rezervací a je tedy za 5 bodů. V HKK jsou 4 památkové rezervace, proto mu byla přiřazena hodnota 4 (některé kraje mají více) a v PAK jsou 3, proto dostaly 3 body. Městských památkových zón je v ČR 253. Kvůli jejich vysokému počtu jim byla přiřazena váha 0,2. Pro potřebu bodování bylo vytvořeno 5 skupin. 1 bod pro kraje bez těchto zón, 2 body pro kraje s 10 – 12 zónami, 3 body s 13 – 17 zónami, 4 body pro 18 – 20 městských památkových zón a 5 bodů pro kraje s 21 – 34 zónami. HKK i PAK tedy získávají 4 body.

Váhy faktoru přírodní atraktivity území byly hodnoceny na základě dotazníkového šetření. Veškeré informace byly vyplňovány anonymně a následné vyhodnocení bylo zpracováváno v programu Microsoft Excel. Distribuovaný dotazník je uveden v Příloze A.

Dotazovanými občany byli lidé různého pohlaví (25 žen a 25 mužů), věku (od 17-70) i místa bydliště (Liberec, Mladá Boleslav, HK, Praha, Chomutov, Plzeň, Pardubice a Aš). Bylo rozesláno celkem 50 dotazníků, z nichž 29 obyvatel vyplnilo dotazník. Na Obrázku 9 je vidět, jak moc jsou daná místa pro občany atraktivní. K hodnotám v grafu se dospělo následovně. Sečetly se hodnoty dotazovaných lokalit a samostatně byly vyděleny počtem respondentů, v tomto případě 29. Aby byl její součet roven jedné, následovalo dělení číslem 10. Národní park získal celkem 82, CHKO 48, biosférické rezervace 42, lázeňská místa 57 a významné jeskyně 61 bodů. Výslednými hodnotami jsou požadované váhy.

Obrázek 10 Zvolené váhy
Zdroj: Vlastní zpracování.

V ČR jsou pouze 4 národní parky a každý v jiném kraji. Proto bodování tohoto faktoru je řazeno podle velikostí. 1 bod je pro kraj bez národního parku, 2 body jsou pro nejmenší, 3 pro větší, 4 pro druhý největší a 5 pro největší národní park. PAK nemá na svém území žádný, proto mu náleží 1 bod. HKK má na svém území KRNAP, v pořadí 2. největší národní park, proto získává 4 body. Národním parkům byla přiřazena váha 0,28, tedy nejvyšší. Jak se ukázalo z dotazníkového šetření, z podobného důvodu jako památkám UNESCO. Jejich přítomnost v kraji totiž láká turisty zaměřené na poznávání přírodních památek.

CHKO je v ČR 25. Ty už dle dotazníku takovým lákadlem pro turisty nejsou, proto mají váhu 0,17. Pro hodnocení byly opět vypracovány bodové skupiny. V první skupině za jeden bod jsou kraje bez CHKO. V druhé, kraje s 1 a 2 CHKO za 2 body, třetí skupina má 3 CHKO a jsou jí přiřazeny 3 body, 4 body má kraj s 4 CHKO a poslední skupina, která má 5 bodů, má 5 CHKO. HKK i PAK získávají tedy 3 body. Jak bylo zmíněno výše, biosférických rezervací je v celé ČR 6. Jelikož nejsou veřejností vyloženě vyhledávané, byla jim přidělena nejnižší váha 0,14. Rozprostírají se do 9 krajů a v některých případech má kraj na svém území i 2 biosférické rezervace. Z toho důvodu byly vytvořeny pouze 3

skupiny. Skupina první neobsahuje žádnou rezervaci a byla jí přiřazena hodnota 1, druhá skupina má na svém území jednu rezervaci a proto jí jsou přiřazeny 3 body a poslední skupina, která získá 5 bodů má na svém území 2 biosférické rezervací.

Lázeňských míst je v ČR 36. I přes jejich vysoký počet jsou velmi vyhledávanými, proto jim byla přiřazena hodnota 0,20. Tento prvek je opět rozdělen do 5 skupin. První je opět za 1 bod a v kraji se nenachází žádné lázeňské místo. Druhá skupina obsahuje jedno lázeňské místo a je jí přiřazen 1 bod, třetí skupina za 2 body obsahuje 2 lázeňská místa, 3 lázeňská místa v kraji si zaslouží 3 body, 4 místa 4 body a 5 míst 5 bodů. V HKK nalezneme 4 místa a v PAK 1 lázeňské místo.

V ČR je známo přes 2000 jeskyní, avšak pouze 14 veřejně přístupných. Proto jsou také velmi vyhledávanými. Byla jim přiřazena váha 0,21. Ve sledovaných krajích se nenachází žádná významná jeskyně, proto je jim oboum přiřazen 1 bod. Největší počet se nachází v Jihomoravském kraji (7). Kdyby byl tento kraj také přidán do analýzy, získal by 5 bodů.

Tabulka 33 Faktor urbanistické a přírodní atraktivity území

	Památky UNESCO	Městské památkové rezervace	Městské památkové zóny		Národního park	CHKO	Biosférické rezervace	Lázeňské místa	Významné jeskyně		Celkem
Váhy	0,5	0,3	0,2	0,4	0,28	0,17	0,14	0,20	0,21	0,6	
Královéhradecký kraj	1	4	4	2,5	4	3	3	4	1	3,01	2,81
Pardubický kraj	2	3	4	2,7	1	3	3	2	1	1,82	2,17

Zdroj: ČSÚ. Vlastní zpracování.

Z Tabulky 33, sledující faktor urbanistické a přírodní atraktivity území, je lepší v HKK jelikož nabývá hodnoty 2,81 a PAK 2,17.

Celkové hodnoty z Tabulky 34 byly získány následovně. Váhy byly určeny podle množství vyskytujícího se v ČR (t/rok) viz Tabulka 31. Největší váha je u toho prvku, který se v ČR vyskytuje nejvíce a nejmenší váha u toho, kterého je v ovzduší nejméně. Hodnoty byly určeny pomocí Obrázku 11. Indexu 1 byla přiřazena hodnota 5 bodů, index 2 je za 4 body,

index 3 za 3body a index 5 a 6 za 1 bod, jelikož se jedná o nevyhovující hodnoty.

Index	Kvalita ovzduší	SO ₂	NO ₂	CO	O ₃	PM ₁₀
		1h µg/m ³	1h µg/m ³	8h µg/m ³	1h µg/m ³	1h µg/m ³
1	velmi dobrá	0 - 25	0 - 25	0 - 1000	0 - 33	0 - 20
2	dobrá	> 25 - 50	> 25 - 50	> 1000 - 2000	> 33 - 65	> 20 - 40
3	uspokojivá	> 50 - 120	> 50 - 100	> 2000 - 4000	> 65 - 120	> 40 - 70
4	vyhovující	> 120 - 350	> 100 - 200	> 4000 - 10000	> 120 - 180	> 70 - 90
5	špatná	> 350 - 500	> 200 - 400	> 10000 - 30000	> 180 - 240	> 90 - 180
6	velmi špatná	> 500	> 400	> 30000	> 240	> 180
Veličina se na uvedené stanici neměří						
Neúplná data						

Obrázek 11 Legenda ke kvalitě ovzduší

Zdroj: ČESKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV.

Data o stavu ovzduší byly naměřeny dne 17. 12. 2015. Jak je vidět v Tabulce 34 a 35, oba dva kraje dosahují velmi dobrých hodnot, tudíž získávají 5 bodů. V HKK se neměřila hodnota oxidu siřičitého SO₂ proto je v Tabulce 36 X a s hodnotou se nepočítá. V PAK se neměřila hodnota oxid uhelnatý CO a také zde je X. Celkový součet tedy nepočítal s těmito hodnotami. Může se zdát, že by oba kraje měly mít shodný konečný součet bodů. Je tomu však jinak z důvodů sil vah. Z toho důvodu HKK má 4 body a PAK 3. [33]

Tabulka 34 Informace o kvalitě ovzduší v HKK

Název	Klasifikace	Kvalita ovzduší	SO ₂ 1h µg/m ³	NO ₂ 1h µg/m ³	CO 8h µg/m ³	PM ₁₀ 1h µg/m ³	O ₃ 1h µg/m ³	PM ₁₀ 1h µg/m ³
Hradec Králové – Brněnská	dopravní	1 - Velmi dobrá		23,5	769	16,0		12,2
Hradec Králové – Observatoř	předměstská						1,0	
Krkonoše - Rýchory	venkovská						23,9	
Polom	venkovská	1 - Velmi dobrá		14,0		1,0	23,9	5,3
Trutnov - Tkalcovská	městská	1 - Velmi dobrá				11,0		11,6

Zdroj: ČESKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV. Vlastní zpracování.

Tabulka 35 Informace o kvalitě ovzduší v PAK

Název	Klasifikace	Kvalita ovzduší	SO ₂ 1h μg/m ³	NO ₂ 1h μg/m ³	CO 8h μg/m ³	PM ₁₀ 1h μg/m ³	O ₃ 1h μg/m ³	PM ₁₀ 1h μg/m ³
Moravská Třebová - Piaristická	městská	1 - Velmi dobrá		24,7		20,0		17,0
Pardubice – Rosice	Předměstská		3,2	22,6				
Pardubice - Dukla	Městská	1 - Velmi dobrá	3,5			19,0	1,0	12,3
Svratouch	Venkovská						15,4	

Zdroj: ČESKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV. Vlastní zpracování.

Tabulka 36 Faktor environmentální kvality území

	Tuhé látky	Oxid siřičitý SO ₂	Oxidy dusíku NO _x	Oxid uhelnatý CO		Celkem
Váhy	0,1	0,2	0,3	0,4	1	
Královéhradecký kraj	5	X	5	5	4	4
Pardubický kraj	5	5	5	X	3	3

Zdroj: ČSÚ. Vlastní zpracování.

Celková hodnota environmentálního faktoru je za HKK 30,05 (2,81 x 5 + 4 x 4) a za PAK 22,85 (2,17 x 5 + 3 x 4). Výsledkem této analýzy je závěr, který shledává HKK zajímavější oproti PAK v environmentálním faktoru.

6. Zhodnocení komparace podnikatelských prostředí v HKK a PAK

Tato práce porovnává kvalitu podnikatelského prostředí v HKK a PAK. V kapitole 4 jsou konkrétně popsány lokalizační faktory obou krajů. V této části budou pro lepší přehlednost výsledky shrnuty.

První sledovaný faktor byl faktor obchodní. HKK má v mezikrajském srovnání (HDP/ 1 obyvatel) vysokou výkonnost (5. místo). Hlavním tahounem je vysoký podíl zpracovatelského průmyslu, strojírenských oborů, výroby textilií a gumárensko-plastikářského sektoru. PAK se v mezikrajském srovnání nachází na 10. místě. Je to zejména díky zpracovatelskému průmyslu, obchodu, dopravě a zemědělství. Tento kraj má na svém území více významných firem než sousední HKK. Zastoupeny jsou především firmy z oblasti elektroniky, autovýroby a tradiční chemické výroby. V HKK naopak existuje více zahraničních ekonomických subjektů. Co se týče podílu na celkový počet ekonomických subjektů, je na tom lépe PAK. V HKK působí o trochu více podpůrných služeb než v PAK. Celkově tedy žádný kraj ze sledovaných údajů nevyniká.

Druhým faktorem byl pracovní faktor. Vyšší počet ekonomicky aktivní populace má HKK, avšak po přepočtu na jednoho obyvatele jsou kraje vyrovnané. V HKK je vysoká zaměstnanost v progresivních oborech, jako je zdravotnictví, strojírenství, výroba textilií a gumárensko-plastikářský. Naopak zaměstnanost ve znalostně náročných oborech je jako v celé ČR nízká. Vyšší počet nezaměstnaných je v PAK. I přes velký počet volných pracovních míst, je nezaměstnanost vyšší. Hlavním důvodem je nedostatečně kvalifikovaná pracovní síla. V porovnání s HKK má PAK nižší míru vysokoškolsky vzdělaných lidí a také lidí s dostudovanou střední školou s maturitou i bez maturity. Počet ekonomicky aktivních subjektů je vyšší v HKK. Stejně tak i počet fyzických i právnických osob. V tomto faktoru je na tom HKK jednoznačně lépe.

Třetím sledovaným faktorem byl infrastrukturální faktor. Dle kritéria kvality silniční sítě je na tom nepatrně lépe PAK. Naopak délka železniční sítě je větší v HKK. V obou krajích mají obyvatelé množství PC a připojení k internetu podobná a lehce nad průměrem ČR.

Jedním z pěti páteřních letišť je mezinárodní/veřejné a vojenské letiště v Pardubicích. V HK existuje také letiště, ale není tak významné. Tento faktor vyznívá lépe pro PAK.

Čtvrtým faktorem je faktor lokální. Větší celková velikost průmyslových zón je v HKK, avšak největší zónu Pardubice – Free zone – Staré Čivice s 97,4 ha se nachází v PAK. V počtu škol jsou si kraje velmi podobné. Za zmínku stojí vyšší počet středních škol v HKK. V přepočtu na 1000 obyvatel měl HKK vyšší příjem a výdaj finančních prostředků. V hodnocení tohoto faktoru je na tom lépe HKK.

Pátým sledovaným faktorem byl cenový faktor. Průměrný plat je v obou krajích nižší než celorepublikový průměr. HKK má však průměrný plat lehce vyšší než PAK. Cena průmyslové a zemědělské zástavby a kancelářské plochy vyjde levněji v PAK. Cena pronájmu obchodních prostor má v HKK širokou škálu rozpětí. Nalezneme zde nejnižší, ale i nejvyšší ceny. V tomto faktoru lehce vítězí PAK z důvodu nižších průměrných platů.

Faktor environmentální byl posledním zkoumaným faktorem. K přesnějším výsledkům zde pomohlo vypracování vícekriteriální analýzy. HKK převyšuje PAK v kapacitě a návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení ve všech sledovaných faktorech. Hlavním důvodem jsou populárnější turistická místa v kraji, tudíž vyšší turistická atraktivita území. Urbanistická a přírodní atraktivita území by se bez vícekriteriální analýzy hodnotila velmi těžko, jelikož je to velmi subjektivní faktor. Díky ní je závěr takový, že urbanistická a přírodní atraktivita území je vyšší v HKK. Co se týče kvality ovzduší v krajích, je na tom PAK hůře. V okrese Pardubice se nachází tepelná elektrárna Chvaletice a tepelná elektrárna Opatovice. Obě jsou největšími zdroji emisí znečišťujících látek do ovzduší v kraji, zejména tuhých znečišťujících látek, oxidu siřičitého, oxidů dusíku a organických látek. Na základě těchto informací je zřejmé, že faktor environmentální je lepší v HKK.

V celkovém hodnocení lokálních faktorů ve vybraných krajích, je zřejmé, že kvalita podnikatelského prostředí je lepší v HKK. Je nutné dodat, že rozdíly, které mezi sebou tyto kraje měly, nebyly tak vysoké.

7. Strategické dokumenty HK

V této kapitole bude představeno město HK a jeho přednosti. Tou podstatnou částí však bude především analýza důležitých dokumentů rozvoje města. Jedná se zejména o Územní plán města (dále jen ÚPM), Strategický plán města (dále jen SPM) a Integrovaný plán rozvoje města (dále jen IPRM). Tyto rozsáhlé dokumenty budou podrobně analyzovány.

7.1 Hradec Králové

HK je staré české město. Jeho název pramení z historického faktu, podle něhož bylo město věnem pro manželky králů, tedy pro královny. Renesanční historické jádro města pochází ze 14. století a již v té době se postupně stalo přirozeným centrem regionu. Bylo politicky a vojensky silné, ale zároveň kulturně a vzdělanostně rozvinuté.

V současné době je HK moderní město s mnohými architektonickými památkami. Významná je vysoká kvalita životního prostředí, nachází se zde množství zeleně, parků a rekreačních oblastí, což je dáno polohou na soutoku dvou významných řek, Labe a Orlice. To určuje také ráz krajiny, která je plochá a nížinatá. Prosazuje se zde významně zemědělství. Na rozdíl třeba od blízkých Pardubic zde nenajdeme velké zóny s těžkým průmyslem. Město se vyznačuje zejména množstvím malých a středních podniků. Kulturně významné je místní Klicperovo divadlo a tvář města také formují 3 vysoké školy, nacházející se zde a jejich studenti, kteří pomáhají tvořit kulturní a sociální prostředí města. V HK se také setkávají významné železnice a silniční komunikace. Město se tak stává dopravním uzlem s dobrou infrastrukturou, což napomáhá růstu podnikatelského prostředí v oblasti. [34]

K 1. 1. 2014 je HK s 92 204 obyvateli jedním z největších měst ČR a také jedním z přirozených center Východních Čech. Tím druhým jsou Pardubice a spolu s nimi také tvoří významnou aglomeraci, která čítá přibližně 430 000 obyvatel. Dle usnesení vlády z roku 1998 také musel vzniknout územní plán velkého územního celku Hradecko-pardubické sídelní regionální aglomerace.

7.1.1 Statutární město a jeho vedení

HK je statutárním městem, v jehož čele stojí nově zvolený primátor MUDr. Zdeněk Fink. Dále zde funkci zastávají 4 náměstci primátora. Nově zvolené zastupitelstvo pak schválilo 11 člennou Radu města, což tvoří necelou třetinu z 37 členů zastupitelstva. Rada města také zřizuje územní samosprávy v místních částech města HK. Vytyčen je také jejich územní obvod. Každá z těchto územních samospráv musí mít svého předsedu. [35]

7.1.2 ORP Hradec Králové

HK je přirozeně obcí s rozšířenou působností (dále jen ORP). Její správní obvod se rozkládá v jižní části HKK a sousedí tak s dvěma dalšími kraji, středočeským a pardubickým. Do ORP HK spadá 81 obcí a 168 částí obcí, z toho 5 obcí má statut města, jsou jimi HK, Chlumeck nad Cidlinou, Třebechovice pod Orebem, Smiřice a Nechanice. Velikost území, které je spravováno ORP HK je s rozlohou 67 744 ha poměrně velké a čítá velké množství obyvatel, konkrétně k 1. 1. 2012 to bylo 145 176. [36]

7.2 Strategický plán rozvoje města Hradec Králové do roku 2030

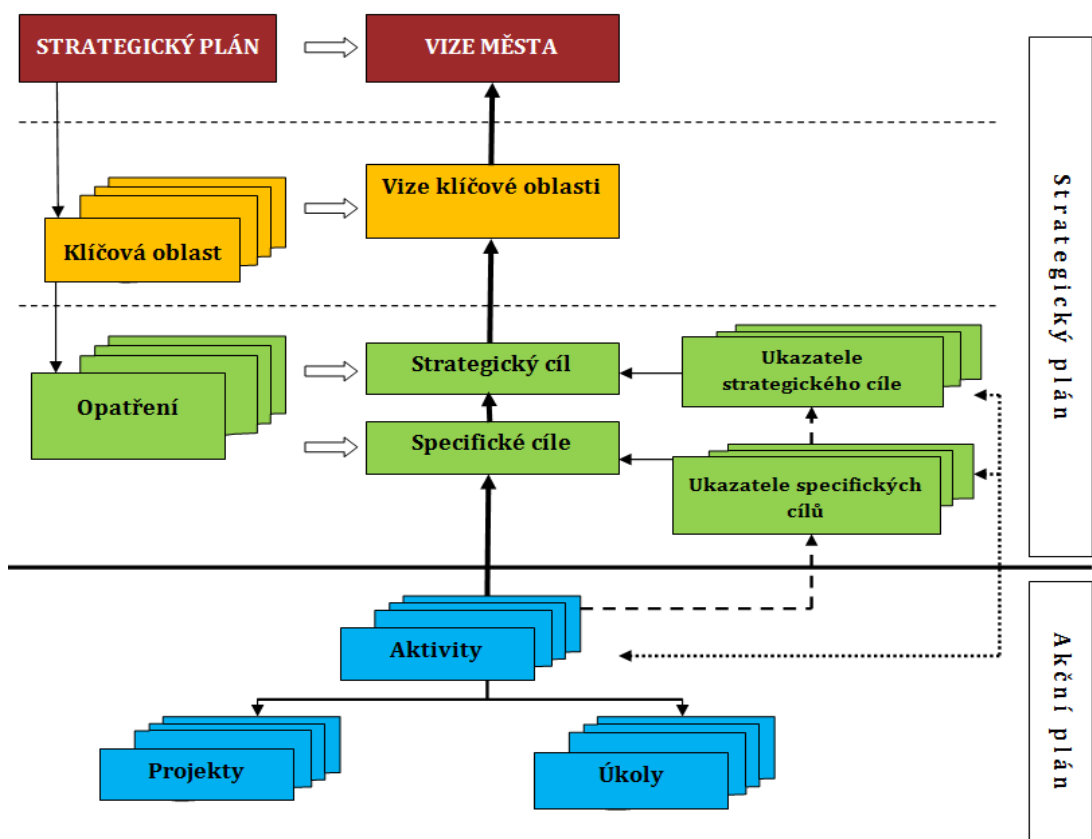
SPM HK byl vypracováván v období leden až květen 2013 ve spolupráci volených zástupců města, pracovníků magistrátu, zástupců neziskových organizací, obchodních společností a odborné veřejnosti. Jeho působnost byla stanovena na období 2013 - 2030. Garantem strategického plánování byl delegován odbor rozvoje města.

7.2.1 Principy, východiska a metoda aktualizace strategie

Tvorbě nového SPM HK předcházelo schválení aktualizace starého SPM HK zastupitelstvem v roce 2012. Následně byl připraven koncept aktualizace a ustanovena Řídící skupina složená z pracovních skupin zabývajících se sedmi sledovanými oblastmi. Dále došlo k úpravě samotné struktury SPM HK. Na úrovni klíčových oblastí byly

potvrzeny pouze vize, došlo k eliminaci globálních cílů, a klíčová oblast byla rozpracována do úrovně opatření, strategických a specifických cílů. Byla provedena SWOT analýza jednotlivých klíčových oblastí a k nim nově zařazena oblast veřejné správy, která je zaměřena na pro klientsky orientovaný úřad, veřejné služby a efektivitu hospodaření města.

Návrhovou část SPM HK nejlépe popisuje Obrázek 12 níže. Z něho vyčteme, že je rozdělen na 3, resp. 4 základní úrovně, které tvoří strategický skelet návrhové části a liší se mírou konkrétnosti. Tyto části jsou strategická vize, klíčové oblasti, opatření a rozvojové aktivity. [37]

Obrázek 12: Struktura strategického plánu

Zdroj: Strategický plán rozvoje města Hradec Králové do roku 2030

7.2.2 Celková vize

Úkolem vize je určit zásadní orientaci města. Je to popis stavu, kterého by v budoucnu mělo být dosaženo pomocí jednotlivých částí návrhu.

HK se vidí v roce 2030 jako metropole severovýchodních Čech, dynamicky se rozvíjející a udržované město s funkčním a harmonickým urbanistickým řešením navazujícím na tradici města – Salónu republiky, město živé a otevřené novým myšlenkám. Jelikož je HK známý pro svoji zeleň ve městě i mimo něj, promítla se také starost o přírodní prostředí do vizí města v nejednom bodě. [37]

7.2.3 Vymezení klíčových oblastí

Pro snazší uchopení a lepší přehled, byli vymezeny základní rozvojové pilíře. Těmito rozvojovými pilíři se pak dokument zabývá podrobněji.

Klíčová oblast 1 se zabývá urbanismem a kvalitou života ve městě. Snaží se o udržení a posílení postavení města v systému osídlení, rozvoj urbanistické tradice vč. vstupu do U7ESCO, rozvoj vyvážené funkční a prostorové struktury města, stabilizace ploch zeleně a veřejných prostranství ve městě a jejich rekonstrukce, oživení veřejných prostorů (ulic, náměstí, parků, zeleně) centra města, životní prostředí (odpadové hospodářství, ochrana vodních zdrojů), regenerace (humanizace) předměstí a sídlišť, rekonverze a revitalizace brownfields a péče o památky.

Klíčová oblast 2 se zabývá dopravou. Do této oblasti spadá napojení města na regionální a nadregionální dopravní síť, rozvoj (městské) hromadné dopravy a její regionální integrace, rozvoj cyklistické dopravy vč. jejích rekreačních funkcí, podpora pěší dopravy, dopravní obslužnost, zklidnění dopravy zejm. v centru města a obytných městských částech, bezpečnost a plynulost silničního provozu (rekonstrukce komunikací, přechody, bezpečnostní prvky), doprava v klidu (parkovací domy a parkoviště), eliminace negativních vlivů dopravy, funkce letiště v HK.

Klíčová oblast 3 obsahuje podnikání, vědu, výzkum a inovace. Probírá se zde podpora

podnikatelského prostředí, podpora vzniku nových podnikatelských subjektů, podpora zaměstnanosti (tvorba pracovních míst) ve vazbě na strukturu místního školství a nabídky na místním trhu práce, získávání investorů, podpora rozvoje spolupráce středních a vysokých škol s podnikatelskou sférou, služby pro podnikatele, podpora inovačních aktivit, kapacita a efektivita Technologického centra, podnikání ve vazbě na cestovní ruch, zahraniční spolupráce.

Klíčová oblast 4 se zabývá vzděláváním a školstvím. Zde jde o rozvoj infrastruktury pro vzdělávání, optimalizace struktury a kapacity městských příspěvkových organizací v oblasti školství (mateřské školy, základní školy), orientace na děti se speciálními vzdělávacími potřebami, podpora středních a vysokých škol působících ve městě, podpora institucí a programů poskytujících celoživotní vzdělávání, rozvoj a podpora mimoškolních a volnočasových aktivit, partnerská spolupráce škol v rámci ČR i zahraničí

Klíčová oblast 5 zahrnuje kulturu, sport, volnočasové aktivity a cestovní ruch. Konkrétně se město snaží o rozvoj infrastruktury pro kulturu a podpora a rozvoj kulturních aktivit profesionálního i neprofesionálního charakteru, rozvoj infrastruktury pro sport a podpora a rozvoj sportovních aktivit vrcholového, výkonnostního i rekreačního sportu, rozvoj infrastruktury pro volný čas, podpora volnočasových aktivit, infrastruktura a služby v oblasti cestovního ruchu, turistické produkty, image a propagace města, mezinárodní partnerská spolupráce měst, spolkový a duchovní život.

Klíčová oblast 6 má název Sociální oblast a zdraví obyvatel. Jde o koncepci v sociální oblasti a v oblasti prevence kriminality, podporu poskytovatelů sociálních služeb a služeb návazných, podporu zaměstnanosti, sociálního podnikání, vytvoření adekvátní nabídky specifických forem bydlení, koncepce prorodinné politiky města, podpora a propagace zdravého životního stylu obyvatel, zdravotnictví a zdravotní péče (Fakultní nemocnice, zdravotnická zařízení), širší společenské vztahy (prevence, sociální patologické jevy, neziskový sektor) a mezinárodní partnerská spolupráce měst.

Klíčová oblast 7 je v duchu zdokonalování výkonu veřejné správy a veřejných služeb města. Konkrétně se zabývá zlepšení organizace a postupů výkonu státní správy v

přenesené působnosti města a samosprávných činností města, zvyšování kvality činností magistrátu, zkvalitňování veřejných služeb, zvyšování standardů služeb, zvyšování kvalifikace a odbornosti zaměstnanců magistrátu města HK a hospodaření města a finanční plánování. [37]

7.2.4 Strategie klíčových oblastí

V této části jsou rozebírány jednotlivé klíčové oblasti. Na začátku je rozebrán vývoj oblasti, následně vypsány vize, poté provedena SWOT analýza a na konci vypsána konkrétní opatření se strategickými a specifickými cíli.

7.2.5 Implementace

Implementace je proces uskutečňování návrhů SPM HK. Za průběh odpovídá Řídící skupina. Za plnění vize a strategických cílů zodpovídá primátor, náměstci primátora a tajemník magistrátu. Plnění cílů strategického plánu bude každý rok vyhodnocováno a předkládáno úřadu, spolupracujícím organizacím a veřejnosti. Na základě tohoto vyhodnocení bude SPM HK přibližně každé 4 roky aktualizován, pokud by nastaly větší změny, Řídící skupina podá návrh na aktualizaci plánu dříve.

7.2.6 Soulad strategie s dalšími rozvojovými dokumenty

Je důležité, aby byl SPM HK v souladu s ostatními dokumenty na lokální, regionální, národní a mezinárodní úrovni. Nezbytné je i vnímat priority vyšších územních a integračních celků. Jsou to priority ORP HK, HKK, NUTS II Severovýchod, ČR a EU.

Vazba na územní plán

Nový SPM HK vzniká souběžně s novým Územním plánem HK. Oba plány respektují a dále rozvíjejí tradice a kulturní hodnoty města a jeho specifické přírodní podmínky. Dále upřednostňují rozvoj města uvnitř, oproti rozvoji města do volné krajiny. Při zařazování

každé investiční akce (projektu) do akčního plánu musí být z hlediska územního v souladu s ÚPM HK. [37]

7.3 Územní plán

Hradec Králové v současné době pořizuje nový ÚPM HK. Pořizovatelem je odbor hlavního architekta Magistrátu města, který je pověřen výkonem činností příslušného úřadu územního plánování. Zhotovitelem je Autorské sdružení Tomáš Vymetálek Architects s.r.o. a doc. Ing. arch. Patrik Kotas. Jejich návrh vyhrál soutěž o nové podobě ÚPM HK vyhlášené městem HK na jaře roku 2010. Od té doby se na novém ÚPM HK pracuje. Nyní jsou podklady u zhotovitele. Podle platné legislativy nemohou být v současné chvíli zveřejněny Pokyny pro zpracování návrhu ÚPM HK způsobem umožňujícím dálkový přístup. Odbor hlavního architekta ale připravil písemná vyhodnocení jednotlivých námitek a připomínek těch, kteří toho využili v červenci až září 2012 na veřejném projednání konceptu ÚPM HK. Zároveň byly zahájeny doplňující průzkumy a rozborů území, které spočívají v terénním průzkumu města. Po odsouhlasení Pokynů pro zpracování návrhu ÚPM HK bude Autorské sdružení Tomáš Vymetálek Architects s.r.o. a Doc. Ing. arch. Patrik Kotas zpracovávat návrh ÚPM HK. Současný koncept má dvě řešení, lišící se rozdílným řešením dopravní infrastruktury a na ni navazujícím uspořádáním území. Návrh bude již v jedné variantě. Návrh ÚPM HK bude po svém dokončení opět veřejně prezentován a projednáván. Veřejnost tak bude mít znovu právo uplatnit k návrhu ÚPM HK své připomínky a námítky. Ukončení pořízení nového ÚPM HK je plánováno do 31. 12. 2015.

Dokumenty závazné pro pořízení nového ÚPM HK jsou Politika územního rozvoje ČR a Zásady územního rozvoje HKK. [38]

7.4 Integrovaný plán rozvoje města Hradec Králové

Město HK má kromě SPM a ÚPM také IPRM. Nese název „Centrum města = pól růstu a rozvoje města“ a byl sepsán již v roce 2008. V srpnu roku 2014 se pak dočkal významné aktualizace. Pro město bylo vypracování tohoto plánu nutností, pokud chtělo dosáhnout na dotace plynoucí z evropských fondů do ROP Severovýchod v rámci programového rámce EU 2007 – 2013. Navazuje také na původní SPM z roku 2006, který je velmi obecný. IPRM se zaměřuje především na samotné centrum města, kde je spatřován největší potenciál růstu. Navíc musí být provázán a musí reflektovat další jemu nadřazené plány a rámce, například Národní rozvojový plán, ROP Severovýchod, ale i ÚPM a mnohé další.

Tvůrce IPRM hodnotí socioekonomické ukazatele města a okolí, aplikuje SWOT analýzu a zdůvodňuje, proč je právě centrum předností v dalším rozvoji města. Znalí poměrů v HK by věděli, že město má výrazné jádro v podobě nejužšího centra města. V blízkém okolí centra se pak nachází volný prostor se zelení a až okraje města jsou výrazněji obydlena a nalezneme zde několik velkých panelových sídlišť. [39]

7.4.1 Vize a cíle IPRM HK

Hlavní vize IPRM zní: „*Centrum města bude přitažlivou lokalitou s množstvím zajímavých míst a objektů, vyhlášeným místem kulturního a společenského života města a hybnou silou ekonomického rozvoje města se soustředěnou terciérní a kvartérní sférou propojenou s inovativními a výzkumnými aktivitami.*“ [39]

Za globální cíl si pak tvůrci IPRM stanovují obecné věci, které v takovýchto dokumentech bývají popisovány. Jsou jimi například podpora podnikání a dalších důležitých odvětví, revitalizace oblastí, zkvalitnění a zefektivnění služeb města a další. Zajímavější jsou spíše specifické cíle, které byly vyvozeny ze SWOT analýz. Existují 4 základní specifické cíle IPRM:

- **Specifický cíl 1:** Podpořit rozvoj vzdělávání, výzkumu a inovací v centru města HK.
- **Specifický cíl 2:** Zlepšit vzhled centra města HK a zvýšit kvalitu života jeho obyvatel.

- **Specifický cíl 3:** Podpořit environmentálně šetrné a udržitelné principy v péči o životní prostředí a zvýšit kvalitu urbanizovaného přírodního prostředí.
- **Specifický cíl 4:** Zkvalitnit a zefektivnit služby veřejné správy, zlepšit komunikaci a zvýšit dostupnost informací. [39]

Je třeba zmínit, že město se těmito cílům v posledních letech intenzivně věnuje a snaží se je plnit. Došlo například k výrazné revitalizaci rozsáhlého parku Šimkovy sady, rekonstruována byla náplavka Labe i hradby města, bylo zřízeno Centrum celoživotního vzdělání, probíhá rekonstrukce významné historické památky města, Bílé věže a připravuje se rekonstrukce infocentra. To vše a mnohé další probíhá v souladu s IPRM HK, v jeho aktualizované verzi z roku 2014 lze také dohledat podrobné tabulky a průběžné dosahování jednotlivých specifických cílů.

7.4.2 Partnerství a zapojení veřejnosti při tvorbě IPRM

Tvorba IPRM probíhala v partnerství s množstvím různých subjektů. Přípravu pro tvorbu IPRM zajišťovala Řídící skupina. Aby byl dodržen princip partnerství, skládá se tato skupina ze zástupců města, partnerů i veřejnosti. Na přípravě IPRM se pak také podílely orgány místní samosprávy, zástupci regionálních hospodářských organizací a zástupci neziskového sektoru, viz Tabulka 37. Princip partnerství byl prosazován po celou dobu tvorby IPRM. Město HK garantovalo, že se na budoucí realizaci projektů a plnění cílů IPRM budou angažovat všichni partneři, kteří byly i u zrodu IPRM.

Tabulka 37 Přehled partnerů IPRM Hradec Králové

Sektor působnosti	Partnerský subjekt
Veřejný sektor	Královéhradecký kraj
	Svaz měst a obcí
Podnikatelský sektor	Krajská hospodářská komora Královéhradeckého kraje
Neziskový sektor	Poco a poco animato o.s.
	Con.Front.Art o.s.
	Univerzita Hradec Králové

Zdroj: IPRM HK. Vlastní zpracování.

Závěr

Diplomová práce byla zaměřena na zhodnocení podnikatelského prostředí v HKK. Hlavním cílem bylo zhodnocení kvality podnikatelského prostředí v HKK v komparaci s PAK pomocí analýzy vybraných faktorů pro potřeby podnikatelských subjektů, rozhodujících se, kam chtějí svoji činnost orientovat. S pomocí vybraných statistických dat byl analyzován stav podnikatelského prostředí v krajích za rok 2013 (ve většině případů nejaktuálnější data). V některých případech se vyskytují i jiné roky. Hlavním důvodem je absence informací k roku 2013. Data k provedení této práce byla čerpána převážně z ČSÚ.

Díličními cíly bylo určeno konkrétních hodnot jednotlivých faktorů. Mezi tyto faktory patří obchodní, pracovní, infrastrukturní, lokální, cenové a environmentální. Celkem tedy bylo zaznamenáno 16 faktorů v 6 skupinách. U faktoru obchodního se sledoval faktor blízkosti trhů, koncentrace významných firem, přítomnosti zahraničních firem a faktor podpůrných služeb. Po zjištění všech informací k tomuto faktoru nebylo úplně jednoznačné, který kraj je na tom lépe. U faktoru pracovního se sledovala dostupnost pracovních sil, kvality pracovních sil a flexibilita pracovních sil. Zde na tom byl jednoznačně lépe HKK. Třetím sledovaným byl faktor infrastrukturní. Zde byla sledována kvalita silnic a železnic, informačních a telekomunikačních technologií a blízkost letišť. Zde rozhodovaly informace o kvalitě a hustotě silniční a železniční sítě a faktoru blízkosti letišť, neboť právě v těchto ohledech je PAK výrazně lepší. Mezi lokální faktory patří úroveň podnikatelské a znalostní báze a úroveň asistence veřejné správy. Všechny tyto faktory má lepší HKK. Předposledním byl faktor cenový, který zahrnuje cenu práce a ceny nemovitostí. Zde byl PAK vyhodnocen jako lepší kraj. A na úplný konec byl zachycen i faktor environmentální, pod který spadají urbanistické a přírodní atraktivita území a environmentální kvalita území. Zde byla provedena vícekriteriální analýza, na základě které bylo zjištěno, že faktor environmentální je v HKK lepší.

Vícekriteriální analýza byla provedena pouze u jednoho z faktorů. Důvodem byl rozsah práce a neobjektivní stanovování hodnot vah. Pokud by byla tato analýza provedena pro všechny faktory, rozsah by spíše odpovídal disertační práci. Stanovení vah bylo velmi komplikované. Každý faktor je možné chápat a porovnávat z více hledisek, mnohy velmi subjektivních. V této práci je popsáno, proč a jak se konkrétní váhy určily. Svou roli

sehrálo i dotazníkové šetření, které bylo použito pro určení vah pro faktor přírodní atraktivity území.

Hlavní cíl byl splněn pomocí dílčích cílů. Jak je zřejmé výše, každý faktor byl podrobně popsán a následně vyhodnocen. Z celkového porovnání je zřejmé, že kvalita podnikatelského prostředí je na tom lépe v HKK. Podnikatelským subjektům, rozhodujících se, zda začít podnikat v HKK nebo PAK, by byl doporučen HKK. Ve většině faktorů na tom byl lépe. Nutno ale dodat, že rozdíl mezi kraji není tak velký. Z výsledků této práce by byl doporučen HKK, ale je možné, že pro podnikatele bude prioritou některého faktoru mnohem vyšší, a proto se rozhodne pro PAK.

Na závěr práce byl zhotoven přehled strategických dokumentů pro HK, krajské město HKK. Byl zpracován SPM do roku 2030, ÚPM a IPRM. Díky nim mohou podnikatelé snáze zaregistrovat vize města a podle toho se zařídit.

Pro potřeby disertační práce by bylo možné rozpracovat i ostatní faktory. Aby bylo zhodnocení přesnější, hodilo by se rozpracovat jednotlivé faktory z více pohledů a provést analýzy více statistických údajů. Další možností jak udělat tuto práci zajímavější, by byla komparace s dalšími kraji, nebo rozpracování zmíněných faktorů i pro okresy a obce.

Seznam použité literatury

- [1] KALÍNSKÁ, Emilie. *Mezinárodní obchod v 21. století: managing in a strategic context*. Praha: Grada, 2010, 228 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3396-8.
- [2] CONKLIN, David. THE GLOBAL ENVIRONMENT OF BUSINESS: NEW PARADIGMS FOR INTERNATIONAL MANAGEMENT. *Ivey Business Journal Online* [online]. London: University of Western Ontario, 2011, 2015-03-05 [cit. 2015-12-20]. Dostupné z: <http://search.proquest.com/docview/912503047?accountid=17116>
- [3] SYNEK, Miloslav. *Podniková ekonomika*. 3. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck, 2002. ISBN 80-717-9736-7.
- [4] KEW, John a John STREDWICK. *Business environment: managing in a strategic context*. 2nd ed. London: Chartered Inst. of Personnel and Development, 2005. ISBN 18-439-8079-7.
- [5] PETŘÍČEK, Václav. *Vývoj podnikatelského prostředí v České republice*. Vyd. 1. Praha: Corona, 2006, 136 s. ISBN 80-903-3636-1.
- [6] VITURKA, Milan. *Kvalita podnikatelského prostředí, regionální konkurenceschopnost a strategie regionálního rozvoje České republiky*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3638-9.
- [7] STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-588-2.
- [8] HINDLS, Richard, Stanislava HRONOVÁ a Jan SEGER. *Statistika pro ekonomy: postupy, metody a nástroje*. 3. vyd. Praha: Professional Publishing, 2003. ISBN 80-864-1934-7.
- [9] FOTR, Jiří a Lenka ŠVECOVÁ. *Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje*. Praha: Ekopress, 2006. ISBN 80-869-2915-9.
- [10] *Novinky.cz: Počet krajů by se mohl v budoucnu snížit* [online]. 2012, 2012-10-12 [cit. 2015-12-21]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/domaci/281495-pocet-kraju-by-se-mohl-v-budoucnu-snizit.html>

- [11] *Český statistický úřad: Charakteristika kraje* [online]. 19.02.2015 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xh/strucna_charakteristika_kraje
- [12] *Český statistický úřad: Charakteristika Pardubického kraje (údaje za rok 2013)* [online]. 09.02.2015 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xs/charakteristika-pardubickeho-kraje-udaje-za-rok-2013>
- [13] *BusinessInfo.cz: Pardubický kraj chce dál lákat zahraniční investory* [online]. 2015, 13. 9. 2015 [cit. 2015-11-23]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/pardubicky-kraj-chce-dal-lakat-zahranicni-investory-68806.html>
- [14] *BusinessInfo.cz: Vláda podpisem Memoranda stvrdila investici Škody Auto ve výši 7,2 miliardy* [online]. 2015, 23. 3. 2015 [cit. 2015-11-23]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/vlada-podpisem-memoranda-stvrdila-investici-skody-auto-ve-vysi-72-miliardy-62901.html>
- [15] *KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ: Podnikatelské prostředí* [online]. [cit. 2015-12-21]. Dostupné z: <http://mapy.kr-kralovehradecky.cz/prumzony/cz/KHK-podnikatelske-prostredi.htm>
- [16] *VŠB - Technical University of Ostrava: Seminář: Podpůrné služby pro podnikatele* [online]. Dostupné z: <http://www.vsb.cz/info/?&reportId=26543&lang=en&block=simple>.
- [17] *ČD: ČD v Královéhradeckém kraji* [online]. 1.10.2014 [cit. 2015-11-22]. Dostupné z: <http://www.cd.cz/kralovehradecky-kraj/cd-kralovehradecky-kraj/-7362/>
- [18] *ČD: ČD v Pardubickém kraji* [online]. 1.10.2014 [cit. 2015-11-22]. Dostupné z: <http://www.cd.cz/pardubicky-kraj/cd-pardubicky-kraj/-7027/>
- [19] *Ministerstvo dopravy: Všeobecné informace o letištích* [online]. [cit. 2015-11-17]. Dostupné z: http://www.mdcr.cz/cs/Letecka_doprava/letiste/info.htm
- [20] *AEROWEB: Letiště a školy, kraj Královéhradecký* [online]. [cit. 2015-11-17]. Dostupné z: <http://www.aeroweb.cz/katalog/letisteseznam.aspx?kraj=8>

- [21] *AEROWEB*: Letiště a školy, kraj Pardubický [online]. [cit. 2015-11-17]. Dostupné z: <http://www.aeroweb.cz/katalog/letisteseznam.aspx?kraj=9>
- [22] *RIS: Smiřice - Průmyslová zóna* [online]. [cit. 2015-12-06]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/prumyslove-zony?navez=>
- [23] *Školský portál Pardubického kraje: Evidence škol a školských zařízení v Pardubickém kraji* [online]. 2015, 06.12.2015 [cit. 2015-12-06]. Dostupné z: <https://www.klickevzdelani.cz/Management-%C5%A1kol/Evidence-%C5%A1kol-a-%C5%A1kolsk%C3%BDch-za%C5%99%C3%ADzen%C3%AD>
- [24] *STREDNISKOLY.CZ: Střední školy – Královéhradecký kraj* [online]. [cit. 2015-12-06]. Dostupné z: <http://www.stredniskoly.cz/seznam-skol/kralovehradecky-kraj/4/>
- [25] *Česká společnost certifikovaných odhadců majetku: Ceny pozemků* [online]. [cit. 2015-11-17]. Dostupné z: http://www.cscom.cz/ceny_pozemku.php?kr=CZ052#app_top
- [26] *Biosférická rezervace* [online]. [cit. 2015-11-23]. Dostupné z: <http://www.dolnimorava.org/index.php/biosvericka-rezervace/co-je-biosfericka-rezervace.html?lang=cs>
- [27] *Jedeme do lázní: Lázeňská místa* [online]. [cit. 2015-12-17]. Dostupné z: <http://www.jedemedolazni.cz/cs/lazenska-mista.html>
- [28] *Czech.cz: Jeskyně v České republice* [online]. [cit. 2015-12-17]. Dostupné z: <http://www.czech.cz/cz/Turistika/Kam-jit,-co-navstivit/Zajimava-mista/Jeskyne-v-Ceske-republice>
- [29] *ČISTÉ NEBE: REZZO (1 - 4)* [online]. [cit. 2015-12-14]. Dostupné z: <http://www.cistenebe.cz/stav-ovzdusi-na-ostravsku/slovnicek-pojmu/147-rezzo-1-4>
- [30] *ČISTÉ NEBE: Odborné termíny* [online]. [cit. 2015-12-17]. Dostupné z: <http://www.cistenebe.cz/stav-ovzdusi-na-ostravsku/slovnicek-pojmu>
- [31] *Kvantitativní podpora rozhodování: Vícekriterální analýza variant* [online]. Dostupné z: <http://pef.czu.cz/~BROZOVA/CASESTUDY/VAV1.html>.

- [32] *MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR: OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ* [online]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/OP-Zivotni-prostredi>.
- [33] *ČESKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV: Informace o kvalitě ovzduší v ČR* [online]. [cit. 2015-12-17]. Dostupné z: http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/web_generator/actual_hour_data_CZ.html
- [34] *Oficiální internetový portál statutárního města Hradec Králové* [online]. [vid. 2014-12-08]. Dostupné z: <http://www.hradeckralove.org/hradec-kralove/o-meste>.
- [35] *Oficiální internetový portál statutárního města Hradec Králové* [online]. [vid. 2014-12-08]. Dostupné z: <http://www.hradeckralove.org/hradec-kralove/o-meste>.
- [36] *ČSÚ, Vybrané ukazatele za správní obvod Hradec Králové v letech 2001 - 2012* [online]. [vid. 2014-12-09]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/casova_rada_vybrane_ukazatele_za_so_orp_hradec_kralove/\\$File/525205.pdf](http://www.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/casova_rada_vybrane_ukazatele_za_so_orp_hradec_kralove/$File/525205.pdf)
- [37] *Oficiální internetový portál statutárního města Hradec Králové, Strategický plán rozvoje města Hradce Králové do roku 2030 – aktuální* [online]. [vid. 2014-12-10]. Dostupné z: <http://www.hradeckralove.org/file/353>
- [38] *Oficiální internetový portál statutárního města Hradec Králové, Nový územní plán Hradce Králové* [online]. [vid. 2014-12-10]. Dostupné z: <http://www.hradeckralove.org/urad/novy-uzemni-plan-hradce-kralove>
- [39] *Oficiální internetový portál statutárního města Hradec Králové, Dokument IPRM Hradec Králové „Centrum města = pól růstu a rozvoje města“* [online]. [vid. 2014-12-12]. Dostupné z: <http://www.hradeckralove.org/file/3701/>

Bibliografie

Statistická ročenka Královéhradeckého kraje 2014 [online]. Hradec Králové: Český statistický úřad, 2014 [vid. 2015-04-05]. ISBN 978-80-250-2593-2. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/25647609/33008914.pdf/ad917724-6590-4007-a7e6-3a9d88d0e016?version=1.0>

Statistická ročenka Pardubického kraje 2014 [online]. Pardubice: Český statistický úřad, 2014 [vid. 2015-04-05]. ISBN 978-80-250-2594-9. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/25851954/33009214.pdf/3f3eb7f7-34f5-476e-bcae-23bbd8e0b50d?version=1.2>

Seznam příloh

Příloha A	Dotazník.....	89
------------------	----------------------	-----------

Příloha A Dotazník

Faktor přírodní atraktivity území

Dobrý den,

jmenuji se Petra Kvítková a jsem studentem 5. ročníku oboru Regionální studia na Ekonomické fakultě Technické univerzity v Liberci. Ve své diplomové práci se zabývám tématem „Zhodnocení podnikatelského prostředí v Královéhradeckém kraji“. Abych mohla objektivně určit hodnotu vah ve faktoru přírodní atraktivity území, chtěla bych Vás požádat o spolupráci při vyplňování níže uvedeného dotazníku. Dotazník je anonymní. Děkuji Vám mnohokrát za spolupráci!

Rozdělte 10 bodů mezi následujících možností podle toho, která místa navštěvujete nebo byste rádi navštěvovali. Čím více bodů, tím je pro vás území atraktivnější.

Národní park
CHKO
Biosférická rezervace
Lázeňské místo
Významné jeskyně
Součet	10